

SVENSKA RIKSDAGSGRUPPEN

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

JUNI 2016–APRIL 2017

Verksamhetsberättelsen ges partidagen för kännedom.

INNEHÅLL

Riksdagsgruppens sammansättning samt uppdragsfördelning, s. 3

Sammanträden och sammankomster s. 5

Gruppförändringens översikt, s. 7

Generalsekreterarens översikt, s. 8

Rapport från utskotten, s. 10

Ålandsrapportering, s. 17

Bilagor

Gruppanföranden, s.19

Uttalanden från sommarmötet, s. 42

Riksdagsgruppens sammansättning samt uppdragsfördelning

Stefan Wallin

Gruppordförande.
Medlem i Utrikesutskottet, ersättare i kansli Kommissionen.
Medlem i Veikkaus förvaltningsråd samt i Skärgårdsdelegationen.
Assistent: **Raine Katajamäki –30.4 2017**

Mikaela Nylander

Gruppens första vice ordförande.
Medlem i Kulturutskottet. Medlem i YLE:s förvaltningsråd.
Ersättare i Skärgårdsdelegationen.
Assistent: **Laura Ollila**

Mats Löfström

Gruppens andra vice ordförande.
Medlem i Kommunikationsutskottet, ersättare i Grundlagsutskottet samt Ålands representant i Stora Utskottet. Medlem i Nationaloperans förvaltningsråd.
Assistent: **Christine Kotzev**

Anders Adlercreutz

Medlem i Miljöutskottet samt Förvaltningsutskottet.
Ersättare i Nationaloperans förvaltningsråd.
Assistent: **Crista Grönroos**

Eva Biaudet

Gruppens parlamentariska sekreterare.
Viceordförande i Lagutskottet samt medlem i Stora utskottet.
Assistent: **Karin Ringbom**

Thomas Blomqvist

Ordförande i Framtidsutskottet. Medlem i Försvarsutskottet och i talmanskonferensen. Medlem i VR:s förvaltningsråd.
Assistent: **Hanna Eliasson –17.4 2017**
Anni Dahlén 11.5 2017-

Anna-Maja Henriksson

Medlem i Grundlagsutskottet och i Nordiska rådets delegation.
Medlem i Alkos förvaltningsråd.
Assistent: **Anna-Kajsa Blomqvist 2.9 2015–15.1 2017**
Lisa Palm 24.2 2017–

Mats Nylund

Medlem i Finansutskottet samt i dess skattedelegation, kultur- och vetenskapsdelegation samt jordbruksdelegation. Medlem i Jord- och skogsbruksutskottet. Medlem i Postis förvaltningsråd.
Assistent: **Daniela Holm –22.1 2017**
Mikaela Wickman 23.2 2017–

Veronica Rehn-Kivi

Medlem i Social- och hälsovårdsutskottet samt i Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet.
Assistent: **Krista Brunila**

Joakim Strand

Gruppens skattmästare.

Medlem i Ekonomiutskottet och ersättare i Finansutskottet. Medlem i följande av Finansutskottets delegationer: förvaltnings- och säkerhetsdelegationen samt kommun- och hälsodelegationen.

Assistent: **Henna Viljakainen –30.8 2016**

Linda Rönnqvist 5.9 2016– (moderskapsledig 30.1–9.12.2017)

Katarina Nylund 1.2 2017–

Riksdagsgruppens kansli:

Generalsekreterare **Henrik Stenbäck**

Allmän politisk bevakning och beredning

Politisk rådgivare **Otto Andersson**

Politisk beredning

Tf. lagstiftningssekreterare **Hanna Seppä**

Juridisk rådgivning i lagstiftningsarbetet

Riksdagssekreterare **Christel Liljeström**

Allmän förvaltning, besök och inbjudningar

Kontorschef vid Ålandskontoret i Helsingfors **Lena von Knorring**

Åländsk intressebevakning

Sammanträden och sammankomster

Svenska riksdagsgruppen har i regel sammankommit varje torsdag. Extra gruppmöten har sammankallats vid behov. Under perioden juni 2016 – april 2017 har 39 protokollförda sammanträden hållits.

Till riksdagsgruppens sammanträden inkallas förutom Svenska riksdagsgruppens riksdagsmän även gruppkansliets personal. Övriga inkallade är ordförande för Svenska Kvinnoförbundet, ordförande för Svensk Ungdom, partisekreteraren, partiets presschef Niklas Mannfolk, politisk sakkunnig Silja Borgarsdóttir Sandelin och Europaparlamentariker Nils Torvalds/assistent.

Riksdagsgruppens presidium och politiska team har regelbundet samlats under ledning av parti-ordförande till en veckogenomgång på onsdag morgon.

Då riksdagshusets renovering pågått hela året och utrymmesarrangemangen i huset är satt på undantag, så har man minimerat antalet utomstående besökare.

Följande besök har mottagits i gruppens namn:

- 15.9 2016 Representanter kring småbarnspedagogik
- 15.10 2016 Opiskelijoiden liikuntaliitto
- 11.11 2016 Svenska Pensionärsförbundet
- 12.11 2016 Svenska folkpartiets Seniorer
- 21.11 2016 Finlands kommunförbund
- 24.11 2016 Utvecklingspolitiska kommissionen KPT
- 9.5 2017 YLE, svenska enheten

Gruppen har gjort studiebesök till:

- 24.11 2016 Alko
- 29.11 2016 Arbetspensionsförsäkrarna TELA
- 19.4 2017 Företagarna i Finland

Sakkunnigträffar har även arrangerats denna verksamhetsperiod:

- 16.6 2016 Suvi-Anne Siimes, Arbetspensionsförsäkrarna TELAs verkställande direktör.
- 23.2 2017 diskussion kring flyktingfrågan och integration. Inledning av jurist Liisa Välimäki från Pakolaisneuvonta ry, Charlotta Boucht från Oikeus elää/We see you och Liselott Sundbäck, svensk invandringskoordinator på Finlands kommunförbund.
- 28.2 2017 Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikts vd Aki Lindén gällande vårdreformen
- 23.3 2017 Programdirektören för forskningsprogrammet Europeiska Unionen Juha Jokela. Jokela arbetar vid Utrikespolitiska institutet.
- 4.4 2017 Chefsekonom Heidi Schauman, ekonomisk översikt.

Gruppen har haft sin representant på plats i samband med olika demonstrationer och deputationer som kommit till riksdagen. På veteranriksdagsledamöternas dag i riksdagen bjöd gruppen tidigare medlemmar av Svenska riksdagsgruppen på diskussion och kaffeservering.

Riksdagsgrupperna erbjuder möjlighet till att arrangera **egna tillställningar i Riksdagens Infocenter**. Under perioden har de hållits enligt följande:

Hösten 2016:

- 19.9 Eva Biaudet och Mikaela Nylander: Familjepolitik- på vems villkor?
- 10.11 Anna-Maja Henriksson: USA efter valet – vad händer nu ?

Våren 2017:

- 1.3 Eva Biaudet: Hur skapar vi ett feministiskt Helsingfors?
- 28.3 Veronica Rehn-Kivi: Är Europa på väg att splittras – igen?
- 3.4 Anders Adlercreutz: Sjuk luft, sjuka barn – vad ska vi göra åt mögelskolorna?
- 8.6 Stefan Wallin

Riksdagsgruppens sommarmöte 2016

Årets sommarmöte hölls i östra Nyland 24-26.8 2016. Förutom gruppens interna sammankomst gjordes ett företagsbesök till Neste i Sköldvik. På plats var förutom representanter från Neste även Borgå stads biträdande stadsdirektör. Dagarnas andra besök gjordes till Borgå folkakademi där man samlades kring två teman 1. fria bildningens framtid och 2. integration på svenska. Man hann även med torgjippon i Sibbo, Borgå som i Lovisa.

Sommarmötet gav ut flera pressmeddelanden samt träffade media i samband med en presskonferens och lunch. Gruppen gav ut ett ställningstagande på sju punkter gällande allmänpolitiska linjedragningar samt ett program med tio punkter för att förbättra sysselsättningen. Dessa finns som bilaga i slutet av årsberättelsen.

Midvintermötet 2017

Onsdag 1.2 2017 var det dags för gruppens midvintermöte. Med tanke på att man firar Finland 100 år samt att en ny ledamot inträtt till gruppen, var valet av plats för midvintermötet Grankulla. Svenska riksdagsgruppen besökte Kauniala sjukhus som har en lång erfarenhet av veteranernas vårdbehov. Gruppen träffade Grankulla stads ledning och fick en presentation av stadens social- och hälsovård samt hur man gått in för att tidigarelägga språkundervisningen i stadens skolor.

En välbesökt träff med allmänheten hölls på ett café i stadens köpcentrum.

Dagen avslutades med en gemensam diskussion och måltid med Svenska folkpartiets stadsfullmäktigegrupp samt aktiva från lokalavdelningen.

Gruppförändringens översikt

Svenska riksdagsgruppens andra år i opposition sedan 1979 har inneburit en ytterligare skärpning av profilen gentemot regeringspolitiken. Även om detta naturligtvis har krävt både tid och energi är själva uppgiften att hitta sprickor i regeringsfasaden inte särskilt svår. Periodvis har regeringen gjort oppositionens liv enkelt då den självmant retirerat från planer eller förslag, som blivit politiskt omöjliga.

Så gick det med avgifterna i skärgårdens förbindelsebåtstrafik och planerna på båt- och motorcykelskatter. Så går det av allt att döma också med krympningen av regeringens storlek, som i enlighet med Svenska riksdagsgruppens varningar på våren 2015 ledde till omåttliga arvetsbördor för speciellt vissa ministrar.

Av de frågor som regeringen dessvärre inte retirerat ifrån är såklart den mångomtalade vård- och landskapsreformen den största. Svenska riksdagsgruppen förnekar ingalunda behovet av en vårdreform i syfte att säkra jämlik tillgång till god vård för alla medborgare i hela landet. Däremot har vi varit kritiska mot många element i regeringens modell. Det största gjutningsfelet är att göra vården till gisslan i en landskapsreform, som plundrar kommunerna på 60 procent av deras budget, skickar upp pengarna till staten, som sen toppstyr landskapen uppifrån. Speciellt de mindre kommunerna lämnas därmed kvar i ett gigantiskt landskapsinternt demokratiunderskott.

Svenska riksdagsgruppen har i vårdreformen liksom i alla andra större frågor haft egna alternativ då vi tycks att regeringens linje inte håller måttet. I september presenterade vi vår alternativbudget, som fungerat som en politisk handbok för hela verksamhetsåret. I april hade vi audiens hos statsministern för att överlämna våra förslag till åtgärder som kunde förbättra sysselsättningen. På den punkten vet vi redan nu att regeringens mål dessvärre inte kommer att uppfyllas.

Samtidigt har vi också kunnat stöda vissa av regeringens förslag, speciellt den stora bilden av statsekonomins utmaningar, då vi ansett att de motsvarar vår uppfattning om nationens tillstånd. Därmed har riksdagsgruppen inte anslutit sig till alla oppositionens interpellationer, kritikstormar eller förtroendeomröstningar.

Vi har alltså valt våra strider noga utgående ifrån vår långa erfarenhet av ansvarsfullt och trovärdigt arbete med full medvetenhet om realpolitikens möjligheter och begränsningar. Vi bedömer att denna vår linje burit frukt, vilket också det goda kommunalvalsresultatet torde vittna om.

Stefan Wallin

Svenska riksdagsgruppens ordförande

Generalsekreterarens översikt

Kampen om juren i Vasa

Riksdagsåret, sedan förra verksamhetsberättelsen som utkom till SFP:s partidag i Åbo i juni 2016, har i flera avseenden varit händelserikt för att inte säga färgstarkt. Vår oppositionspolitik var som intensivast när riksdagen i december 2016 tog ställning till jourreformen. Trots ett systematiskt motstånd särskilt från vår riksdagsgrupps sida fattade riksdagen med regeringspartiernas röster beslut om att inte ge Vasa centralsjukhus fulljour.

Glädjande var att hela oppositionen på slutrakan backade upp 12+1-modellen. Svenska riksdagsgruppen förde fram 12+1-modellen som det enda vettiga alternativet, eftersom modellen skulle ha garanterat både Vasa och Seinäjoki fulljour.

I samband med det för oss negativa beslutet förutsatte riksdagen ändå att regeringen följer med hur de språkliga rättigheterna förverkligas i Seinäjoki. Senare i samband med att lagen stadfästes skärpte republikens president formuleringen då han förutsatte att inga funktioner kan flyttas från Vasa till Seinäjoki innan man kan garantera att vården ges både på finska och svenska.

Ärendet är ändå inte slutbehandlat. Kravet på att även Vasa centralsjukhus ska få fulljour kommer upp senare på våren som ett medborgarinitiativ och parallellt har Svenska riksdagsgruppen gjort en lagmotion som yrkar på samma sak.

Ny gruppordförande, ny ledamot

Om vi är kronologiska och backar litet så betydde partidagen i Åbo att Svenska riksdagsgruppen sökte sig en ny gruppordförande. Valet av Anna-Maja Henriksson till partiordförande innebar att hon avgick som gruppordförande. Till ny gruppordförande valdes Stefan Wallin, medan Mikaela Nylander och Mats Löfström valdes till första respektive andra viceordförande.

Ett annat personbyte skedde i riksdagsgruppen då Carl Haglund beviljades befrielse från sitt riksdagsuppdrag från och med den 30 juli eftersom han övergick till arbete inom näringslivet. Veronica Rehn-Kivi från Nylands valkrets trädde in i stället.

Familjereform i skuggbudget

Under sommaren och hösten 2016 utarbetade riksdagsgruppen sin alternativa budget för 2017. Centrala element i riksdagsgruppens alternativa budget är kravet på att regeringen återtar sina massiva nedskärningar inom utbildningen och det internationella biståndet. De kraven ställdes redan i den förra skuggbudgeten för 2016. Ett nytt centralt element i skuggbudgeten för 2017 är en familjepolitisk helhetsreform. Svenska riksdagsgruppen tog en opinionsledande roll här, eftersom gruppen var först om att låta räkna ut vad en familjepolitisk helhetsreform konkret skulle kosta. Senare under vintern har de flesta andra riksdagspartier presenterat sina egna modeller.

Riksdagsgruppens och SFP:s alternativa budget blev åter ett dokument som var riktigtivande för hela säsongen.

Interpellationer och oppositionsprofil

Under riksdagens höstsession inlämnades ingen interpellation av någon oppositionsgrupp. Före det, direkt efter partidagen 2016 lämnade KD in en interpellation om böndernas försämrade ställning som även vår riksdagsgrupp stod bakom.

Under vårsessionen 2017 har hittills interPELLERATS två gånger; den första handlade om nedskärningarna inom yrkesutbildningen med De Gröna som första undertecknare och den andra, som inlämnades strax före kommunalvalet, var en interpellation om regeringens vård- och landskapsreform, med SDP som första undertecknare. Svenska riksdagsgruppen deltog i båda.

Vår riksdagsgrupp har under det senaste året höjt sin oppositionsprofil särskilt i kritiken av regeringens vård- och landskapsreform och naturligtvis jourfrågan som riskerar undergräva Vasa centralsjukhus ställning.

Regeringens strängare linje i invandringspolitiken har även lett till flera duster och avvikande meningar i förvaltningsutskottet. I kritiken av de skärpta reglerna för familjeåterförening och av den ändade utlänningslagen – som gör att det inte längre går att bevilja uppehållstillstånd på grundval av humanitärt skydd – har riksdagsgruppen haft att lättast att bilda oppositionsfront med De Gröna och Vänsterförbundet.

Sysselsättningsråd åt Sipilä

Svenska riksdagsgruppen har haft som målsättning att vara det konstruktiva oppositionspartiet som väljer sina strider. Där vi är av annan åsikt sparar vi inte på krutet, men vi är också beredda att föra dialog med regeringen.

Ett exempel på det sistnämnda var riksdagsgruppens sysselsättningsteser, tolv punkter, som gruppordförande Wallin och partiordförande Henriksson i god anda överräckte till statsminister Sipilä på Villa Bjälbo genast efter påsken 2017, en vecka före regeringens halvtidsgranskning.

Henrik Stenbäck

Svenska riksdagsgruppens generalsekreterare

Utskottens berättelse

Kommunikationsutskottet

Mats Lövström

Under hösten överlämnades transportbalken till riksdagen och behandlingen i kommunikationsutskottet inleddes. I lagförslaget betonas vikten av digitalisering och det föreslås att all väsentlig information om mobilitetstjänster ska vara öppen och tillgänglig. Det föreslås även betydande förändringar i taxiverksamheten genom att bl.a. frågå tillståndskvoterna samt avveckla prisregleringen. Svenska riksdagsgruppen har gett sitt stöd till lagförslaget och undertecknad har bidragit till utskottets kompromisser på lösningar. Uppkomsten av företag som erbjuder taxitjänster via digitala applikationer och delningsekonomi, som redan är populära i bl.a. Helsingfors, men olagliga, har visat att taxilagstiftningen behöver moderniseras utan att man för den delen behöver göra de misstag som man gjorde i Sverige då taxibranschen avreglerades där. Nu avregleras inte branschen, men normer och byråkrati luckras upp.

Ett annat viktigt ärende som legat på utskottets bord är förslaget till ny postlag. Postens volymer har sjunkit kraftigt de senaste åren i och med att samhället allt mer digitaliseras. Svenska riksdagsgruppen har därför varit öppen för att hitta nya lösningar, men utan att tumma på medborgarnas jämlika förutsättningar att få tillgång till dagliga nyheter genom tidningsutdelningen. Undertecknad höll tillsammans med ledamot Nylund ett seminarium i november där gruppens egen modell lanserades. Modellen inkluderar dagstidningarna i postens samhällsomfattande tjänster, som skulle delas ut på morgonen tillsammans med vanlig postutdelning för att spara kostnader. Undertecknad lyfter fram gruppens modell under utskottsbehandlingen som pågår ännu under våren.

Även förslaget om kommersiell godstransport på väg, s.k. cabotagetransporter, har behandlats under verksamhetsåret. Frågan om cabotage har varit mycket besvärlig eftersom EU-kommissionen ansåg att Finlands definition av cabotage stred mot EU:s bestämmelser, och meddelade att de kommer dra Finland inför EU-domstolen om inte bestämmelserna ändras. Undertecknad har deltagit i arbetet med att hitta konstruktiva lösningar för att upprätthålla trygga och fungerande inhemska transporter, utan att Finland ska riskera att bli fällt i EU-domstolen. Utskottet tillstyrkte lagförslaget i sin helhet utan ändringar och riksdagen godkände lagen i juni 2016.

Utskottet har under verksamhetsåret också behandlat ratificeringen av den internationella konventionen om avlägsnande av vrak, den s.k. Nairobikonventionen. Det var mycket viktigt att Finlands ratificering skulle ske skyndsamt då finskflaggade fartyg bedriver trafik till flera länder som då redan hade ratificerat konventionen. Detta ställde till med en hel del olägenheter och extra kostnader för finländska redare vid trafik på dessa länders territorialvatten. Det var därför glädjande att behandlingen i riksdagen skedde i snabb ordning.

I skrivande stund ligger även förslaget om att precisera Rundradions allmännyttiga uppdrag på utskottets bord. Svenska riksdagsgruppen betonar alltid att Rundradion ska ha en fungerande verksamhet på båda nationalspråken, och stöder förslaget att det ska höra till Rundradions uppgifter att stödja bevarandet av det finländska kulturarvet, tolerans, jämlikhet, jämställdhet och kulturell mångfald.

Lagutskottet

Eva Biaudet

Utlänningslagstiftning har hört till en av de större temahelheterna som utskottet har arbetat med. Bland annat gjordes under sommaren 2016 ändringar i utlänningslagen som resulterade i bla försämrat rättsskydd för asylsökande, stramare regler och resurser för biträden, kortare besvärstider och åtstramningar gällande familjeåterföreningar.

Domstolsreformen och tingsrättseformen. Hösten 2016 gav regeringen en proposition om att bl.a reformera domarutbildningen. Det länge planerade självständiga domstolsämbetsverket, med modell av Sverige, sköts tyvärr fram i tiden, och därför lämnade jag in en reservation. Tingsrättsreformen innebär ytterligare nedskärning av tingsrätterna. Regeringen vill avskaffa både Raseborg och Borgå som egna tingsrätter och deras kanslier. Diskrepansen mellan de skrivna språkrättigheterna och möjligheterna att uppfylla dem i praktiken är uppenbar.

Medborgarinitiativen har förorsakat mycket arbete i lagutskottet, även om de alla förkastats. Det sk Aito avioliitto behandlades länge, (med sfp, gröna och sdp motstånd). Riksdagen har under föregående period stiftat lagen om jämlikt äktenskap, som 1.3.2017 trädde ikraft.

Stora utskottet

Eva Biaudet

Från hösten 2016 har Stora Utskottet behandlat EU:s migrationspaket, Brexit, direktivförslag om strängering av de sk Dublin flyktingavtalen och statsrådets strategi för inflytande i EU. Dessutom har EU avtalet med Turkiet, stödet till norra Afrika och inte minst EU:s och USA:s stora handelspolitiska avtal TTIP och CETA avtalet (EU-Kanada), Paris klimatavtal och EUs klimatmål behandlats med jämna mellanrum. I alla ärenden som berör migration och flyktingar har Sfp haft avvikande förhållning med regeringen.

Ekonomiutskottet

Joakim Strand

Även om det ekonomiska läget i Finland kunde vara bättre har vi nu äntligen gått från recession till långsam tillväxt. Den ekonomiska utvecklingen i Finland är i hög grad beroende av export och innovationer och därför bör vi bidra till att skapa en miljö där företagen vid sidan av traditionell produktförbättring även satsar på helt nya innovationer.

Ekonomiutskottet arbetar bland annat med frågor som berör industri, handel, näringsverksamhet, banker och finansinstitut. Under verksamhetsåret har ekonomiutskottet behandlat bland annat upphandlingslagen, lagen om statens bolagsinnehav och ägarstyrning, ändringen av energieffektivitetslagen, ändringen av kreditinstitutslagen och statsrådets redogörelse om nationell energi- och klimatstrategi fram till 2030.

Ett av de mest uppmärksammade ärenden i utskottet under detta verksamhetsår har varit totalreformen av upphandlingslagen. Syftet med reformen var bland annat att förenkla upphandlingsförfarandena, förbättra små och medelstora företags möjligheter att delta i anbudsförfaranden och att effektivisera användningen av offentliga medel.

Ekonomiutskottet har även påbörjat behandlingen av statsrådets redogörelse om nationell energi- och klimatstrategi fram till 2030. Redogörelsen fastställer de åtgärder som Finland ska vidta för att uppnå de mål som avtalats gemensamt med EU. Ett av målen är att minska växthusgasutsläppen med 80–95 procent fram till 2050.

Ekonomiutskottet gav även ett utlåtande om ändringen av lagen om statens bolagsinnehav och ägarstyrning. Lagens tillämpningsområde ändrades så att också bolag som ägs direkt av statliga utvecklingsbolag nu omfattas av lagen.

I ekonomiutskottet kommer vi bra överens över partigränserna. Det är särskilt glädjande att vi på undertecknads förslag i utskottets utlåtande angående statsbudgeten kunde vara överens om tillägget: "De centrala politiska besluten måste också väga in konsekvenserna för den industri som exporterar varor och tjänster med högt förädlingsvärde till de växande marknaderna". Ifall detta skulle beaktas i jour-, vård- och landskapsreformen skulle regeringen göra allt för att stärka Vasa centralsjukhus.

Utrikesutskottet

Stefan Wallin

Utrikesutskottets arbete har präglats av många stora förändringar i den internationella politiken. Dessa förändringar har haft direkta eller indirekta konsekvenser för Finlands omvärldsanalys och Finlands ställning på den internationella arenan.

Ett av de största paradigmskiftena i det efterkrigstida Europa var resultatet i den brittiska folk-

omröstningen som innebär att Storbritannien lämnar EU. En annan överraskning var valet av Donald Trump till USA:s president. Detta liksom implementerandet av den nationalismen han förespråkar kommer sannolikt att innebära en ny profil för USA i det internationella samarbetet.

Dessa nämnda händelser tillsammans med terroråd, den förändrade säkerhetssituationen i Östersjön samt kriget och den fortsatta humanitära krisen i Syrien har påverkat de ordval som utrikesutskottet gjort till exempel i sitt betänkande gällande statsrådets utrikes- och säkerhetspolitiska redogörelse.

Utskottet har också godkänt många andra utlåtanden där den röda tråden har varit Finlands strävan att arbeta för en rättvis och hållbar värld som beaktar även finländska intressen. I skrivande stund är utskottet fullt upptaget med att diskutera lagen lag om beslutsfattande om lämnande av och begäran om internationellt militärt bistånd samt den försvarspolitiska redogörelsen, där försvarets stora kommande materialanskaffningar för flottan och flygvapnet är i fokus.

Jord- och skogsbruksutskottet

Mats Nylund

Jord- och skogsbruksutskottet har under året behandlat många stora lagstiftningsprojekt. Diskussionerna i utskottet har präglats av jordbrukets dåliga ekonomi, konsumenternas ökade intresse för matens ursprung och skogsindustrins stora investeringar i Finland. Också lagstiftningen för fiskerinäringen har ändrat kraftigt under året.

Regeringen har försökt hjälpa jordbruket över den värsta krisen med flera krispaket. Speciellt kan nämnas en utökad möjlighet med uppskov på amorteringar för skuldsatta gårdar samt rätten till statsborgen för så kallade konsolideringslån. Utskottet har också försökt minska på den tunga byråkratin i jordbruket.

Lagen om offentlig upphandling genomgick en grundlig behandling i utskottet. Fokus låg på matens ursprung, spårbarhet och statsrådets principbeslut om att den mat som serveras i offentliga inrättningar ska fylla samma krav som vi ställer på det finländska jordbruket och den inhemska livsmedelsproduktionen.

Yrkesfiskarna har fått fiskarvisa kvoter för de viktigaste kommersiella fiskarterna, bland annat laxen. Dels handlar det om att implementera EU:s gemensamma fiskeripolitik i vår nationella lagstiftning och dels vill man ge yrkesfiskarna en möjlighet att sprida utbudet på inhemsk, färsk fisk över en längre tidsperiod för att kunna få ut ett bättre pris. Hur det kommer att fungera vet vi inte ännu. En stor besvikelse för yrkesfiskarna och Svenska riksdagsgruppen var att regeringen trots mycket aktivt lobbyarbete från oss valde att halvera stödet till fiskeriförsäkringsföreningarna.

Regeringen har förhandlat fram ett nytt gränsavtal med Norge för att skydda laxbeståndet i Tana älv. Svenska riksdagsgruppen motsatte sig det förhandlade avtalet eftersom samerna inte hörts tillräckligt under förhandlingsprocessen, och att avtalet uttryckligen försämrar samernas ställning som ursprungsbefolkning genom att begränsa deras möjligheter till traditionellt fiske.

Under hela året har också skogens viktiga roll som kolsänka och som källa för förnyelsebar energi behandlats grundligt. Det kommer att vara en avgörande fråga för den finländska klimatpolitiken huruvida EU kommer att följa naturlagarna när man räknar ut skogens klimatpåverkan. Om så klarar vi oss bra, annars riskerar Finland som är det EU-land som binder mest kol i våra skogar att bli en betalare.

Finansutskottet

Mats Nylund

Finansutskottets största uppgift under året är budgeten. Svenska riksdagsgruppens bedömning av den ekonomiska situationen var den samma som regeringens. Vi valde att i vår skuggbudget balansera statsbudgeten med samma belopp som regeringen och utan att höja totalskattegraden. Svenska riksdagsgruppen visade att det går att uppnå samma slutsumma trots att vi gjorde helt andra prioriteringar än regeringen. Gruppens skuggbudget "Ett bättre alternativ", som fick beröm från både regeringen och ekonomiskt sakkunniga, satsar på en familjepolitisk helhetsreform och den

innehåller ett sysselsättningspaket med tio åtgärdsförslag. I den föreslår vi höjda biståndsanslag och åtgärder som förbättrar ekonomin för de mest utsatta, bland annat ensamförsörjare. Vi föreslår högre garantipensioner och mera personal inom äldreården. Vi motsätter oss nedskärningar i studiestödet och föreslår högre inkomstgränser för studerande.

Dessa förbättringar finansieras med att halvera satsningen på regeringens spetsprojekt och genom att slopa det ineffektiva energiskattstödet för elintensiva företag. Vi är också beredda att slopa skattefriheten för köp av första bostad. Svenska riksdagsgruppen föreslår också en skatteväxling som ska sporra till arbete och företagsamhet. Den innefattar bland annat sänkt inkomstskatt i alla inkomstklasser och en höjning av hushållsavdraget.

Bland de lagförslag som väckte mest diskussion i finansutskottet under året kan nämnas ett nytt företagavdrag, lättnader i gåvoskattningen vid överlåtelse av skogsfastigheter och ett lagförslag som ska lindra beskattningen vid generationsväxling i företag. Också lagstiftning och direktiv för att hindra internationell skattesmitning och aggressiv skatteplanering behandlades ett flertal gånger under året. Tilläggsfinansieringen av gruvan i Talvivaara har också väckt livlig debatt.

Grundlagsutskottet

Anna-Maja Henriksson

Grundlagsutskottet behandlar de flesta propositioner utgående från om de är förenliga med grundlagen eller inte, men grundlagsutskottet kan också ta ställning till lagars förenlighet med Självstyrelselagen för Åland. Grundlagsutskottet är också substansutskott då det gäller till exempel lagstiftning om samerna och språklagstiftningen i landet. Under året har många viktiga lagar och lagändringsförslag behandlats i grundlagsutskottet.

För Svenska riksdagsgruppen var regeringens förslag till lagar om ändring av hälso- och sjukvårdslagen och av socialvårdslagen, dvs jourreformen, en av årets största frågor i grundlagsutskottet, om inte den största. Regeringen föreslog att alla 18 landskap inte ska ha rätt att upprätthålla fulljour-sjukhus, utan att enbart 12 centralsjukhus i landet skulle få den statusen. Vasa centralsjukhus var inte ett av de 12. Reformens inverkan på de språkliga rättigheterna skulle enligt regeringen vara ringa. Grundlagsutskottet kom dock fram till en annan slutsats. Utskottet lyfte i sitt utlåtande på ett tydligt sätt fram att det behövdes förändringar i lagförslaget för att de grundläggande språkliga rättigheterna skulle kunna tryggas. Utskottet tog inte ställning till på vilket sätt lagförslaget skulle ändras. Anmärkningsvärt var att utskottet i sitt utlåtande konstaterade att fulljour både i Seinäjoki och i Vasa var den bästa lösningen då det gäller att trygga de språkliga rättigheterna. Under slutbehandling i plenum föreslog Svenska riksdagsgruppen att jourreformen skulle skickas tillbaka till grundlagsutskottet. Detta eftersom utskottet inte fick ta ställning till social- och hälsovårdsutskottets slutliga formulering gällande tryggnad av svensk service vid centralsjukhuset i Seinäjoki.

Förslaget till avtal mellan Finland och Norge om fisket i Tana älvs vattendrag var väldigt problematiskt ur samernas synvinkel. I grundlagsutskottets utlåtande ansåg man att avtalet kunde godkännas i riksdagen med enkel majoritet och att lagförslaget kunde behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Svenska Riksdagsgruppen kunde inte godkänna det här och Anna-Maja Henriksson lämnade in en avvikande åsikt till grundlagsutskottets utlåtande. I avvikande åsikten konstaterades det att beslut om riksdagens samtycke borde fattas med tvåtredjedelars majoritet, eftersom de föreslagna begränsningarna i samernas fiskerättigheter utgör ändringar som berör grundlagen på det sätt som avses i 94 § 2 mom. Det här framhöll även flera grundlagsexperter. I praktiken innebär avtalet betydande begränsningar i samernas möjligheter att upprätthålla sin kultur och fiska enligt sina traditioner.

Regeringens förslag till lagar om ändring av domstolslagen innebar nedskärningar i tingsrättsnätverket. Nedskärningarna skulle drabba tvåspråkiga orter, bland annat Raseborg, Borgå och Jakobstad, särskilt hårt. Grundlagsutskottet lyfte i sitt kritiska utlåtande fram att regeringens lagförslag kan försämra möjligheten att få service på svenska vid tingsrätterna. Utskottet påpekade även att man vid förnyandet av tingsrättsnätverket måste ta särskild hänsyn till de språkliga rättigheterna och hur man i praktiken säkerställer att service fås på svenska.

Kulturutskottet

Mikaela Nylander

Regeringen föreslog betydande nedskärningar i studiestödet. Förändringarna innebär att studiestödet för högskolestuderande sänks till samma nivå som studiestödet på andra stadiet och beloppet av statsborgen för studielånet höjs från 400€ till 650 € i månaden. Dessutom förkortades stödtiden med tio månader för alla högskolestudier. Studiestödet är studerandes grundstöd och alla ska ha lika möjligheter till högskolestudier oberoende av socioekonomisk bakgrund. Svenska riksdagsgruppen kan inte godkänna regeringens massiva nedskärningar i studiestödet och därför reserverade sig undertecknad mot utskottets beslut. Svenska riksdagsgruppen har även arbetat för att studerandes egna inkomstgränser ska höjas med 50 procent. I samband med ändringarna i studiestödet flyttades studerande även över till det allmänna bostadsbidraget. Undertecknad har tillsammans med övriga ledamöter från oppositionspartier lämnat in en avvikande mening i utskottsbehandlingen där vi påtalat att regeringens förslag kan medföra ekonomiska problem för många studerande.

Som ett led i regeringens mål att minska på kommunernas byråkrati utvidgades behörighetsvillkoren för skolkuratorerna. I regeringens ursprungliga proposition ingick inte t.ex. att utvecklingspsykologerna också skulle vara behöriga som kuratorer, men i utskottet godkändes en ändring som i fortsättningen möjliggör att även utvecklingspsykologer som utbildas på Åbo Akademi i Vasa är behöriga kuratorer.

Riksdagen beslutade tidigare om att frångå den subjektiva rätten till dagvård och regeringen hade även planer på att höja dagvårdsavgifterna för att öka kommunernas intäkter, det är glädjande att förslaget drogs tillbaka efter att ha stött på kritik från många håll.

Nedskärningarna i yrkesutbildningen där man först skär 190 miljoner euro i yrkesutbildningen och sedan kräver stora omställningar är på många sätt problematiska. I utskottet lämnade undertecknad in en reservation om att beslutet om nedskärningarna borde fattas samtidigt som man fattar beslut om reformerna och att regeringen borde skrida till åtgärder för att trygga den regionala tillgängligheten till yrkesutbildning, även på svenska. Svenska riksdagsgruppen deltog i mars 2017 tillsammans med övriga oppositionspartier i en interpellation om konsekvenserna av nedskärningarna inom yrkesutbildningen och om de ökande utbildningsklyftorna. Riksdagen godkände nedskärningarna i yrkesutbildningen och själva reformen kommer att behandlas av riksdagen under våren.

Miljöutskottet

Anders Adlercreutz

Miljöutskottet har under det gångna verksamhetsåret behandlat flera betydande ärenden. Under hösten 2016 behandlades förutom statsbudgeten bl.a. Parisavtalet, och i början av november godkände riksdagen ratificeringen av avtalet. På hösten behandlades även propositionen om att överföra studerande till det allmänna bostadsbidraget. Riksdagsgruppen lämnade in en reservation i ärendet eftersom propositionen försvagar studerande barnfamiljers ställning och skapar tolkningsproblem om huruvida de som bor i s.k. kompisbostäder anses höra till samma hushåll eller inte. Gruppen reserverade sig också gällande propositionen om nära-nollenergibyggnader, enligt vilken alla nybyggen ska vara nära-nollenergihus från och med 2018. De energiformsfaktorer som föreslogs återger inte det gällande utsläppsläget och styr byggandet mot tekniska system som bl.a. försvårar det framtida införandet av smarta lösningar. Ytterligare ansåg vi att det alternativ sättet att beräkna energieffektivitet leder till direkt riskabla tekniska lösningar. Gruppen reserverade sig också mot propositionen om utsläppshandelns indirekta kostnader, enligt vilken inkomster från utsläppshandeln kanaliseras till den elitensiva industrin.

Under början av vårsessionen slutfördes behandlingen av statsrådets energi- och klimatstrategi. Dessutom behandlades ändringar i lagstiftningen om miljökonsekvensbedömningen samt markanvändnings- och bygglagen i utskottet.

Förvaltningsutskottet

Anders Adlercreutz

Svenska riksdagsgruppens representant i förvaltningsutskottet är fr.o.m. 8.9.2016 Anders Adlercreutz. Flyktingpolitiken både på EU- och nationell nivå, invandring och integration präglade utskottsarbetet speciellt under hösten 2016. Förutom flera EU-ärenden behandlade utskottet bl.a. regeringens proposition om integrationspengen, enligt vilken invandrare skulle beviljas endast 90 % av utkomststödet, och de flesta sakkunniga som hördes av utskottet menade att propositionen varken främjar integration eller sparar pengar. Sedermera föll förslaget i grundlagsutskottet. Utskottets resa till Italien och Malta i oktober 2016 tangerade även den flyktingproblematiken i Medelhavsregionen.

Statsbudgeten behandlades utförligt under hösten och i enlighet med svenska riksdagsgruppens skuggbudget lämnades en avvikande mening till utskottets utlåtande gällande bl.a. polisens verksamhetsmöjligheter, en höjning av flyktingkvoten och bekämpning av grå ekonomi. I behandlingen av den nya upphandlingslagen lyfte gruppen fram vikten av hållbar, kvalitativ och ansvarsfull upphandling. I enlighet med skuggbudgeten lämnade gruppen även in en reservation i behandlingen av statsandelarna för kommunal basservice där det togs upp att alla barn över tre år borde ha tillgång till fyra timmar avgiftsfri dagvård per dag. Behandlingen av Statsrådets redogörelse för den inre säkerheten, som sammanställdes för första gången, påbörjades under hösten och avslutades i mars. Även behandlingen av social- och hälsovårdsreformens första del gällande landskapsförvaltningen inleddes i utskottet i mars.

Försvarsutskottet

Thomas Blomqvist

I september reste försvarsutskottet till Stockholm för att tillsammans med Sveriges försvarsutskott delta i ett seminarium och diskutera de svensk-finska försvars- och säkerhetspolitiska samarbetena och visionerna för framtiden.

Under hösten gav utskottet bland annat utlåtanden till utrikes- och säkerhetspolitiska redogörelsen och till redogörelsen för den inre säkerheten. Under våren gav utskottet även ett angående beslutsfattande om lämnande av och begäran om internationellt bistånd.

I sitt utlåtande angående den utrikes- och säkerhetspolitiska redogörelsen analyserar utskottet den yttre och inre säkerheten i Finland. Redogörelseförandet har blivit det viktigaste politiska verktyget för Finlands säkerhets- och försvarspolitiska riktlinjer. I riksdagen har redogörelserna behandlats grundligt och de har möjliggjort en omfattande och öppen behandling vilket har bidragit till att aktivera också samhällsdebatten. Försvarsutskottet ser det som ytterst angeläget att i varje redogörelseprocess finna en samsyn över axeln regering-opposition om de centrala faktorer som inverkar på vår nationella säkerhet.

Gällande redogörelsen för den inre säkerheten konstaterade utskottet bland annat att det behövs tydlighet i fråga om myndigheternas uppgifter, arbetsfördelning och befogenheter. Det särskilt viktigt att säkerställa att polisen, Gränsbevakningsväsendet och försvarsmakten samverkar friktionsfritt. Utskottet påpekade att samarbetet och beredskapen för överraskande situationer inte kan förbättras enbart genom bestämmelser och strukturella ändringar. Idén om den övergripande säkerheten står i nyckelposition. Det exceptionellt svåra ekonomiska läget till trots måste säkerhetsmyndigheternas verksamhet gå att garantera under alla omständigheter.

Under hösten gav utskottet ett betänkande gällande avtalet om nordiskt samarbete på försvarsmaterielområdet. I propositionen konstateras att de europeiska staterna, oavsett försvarslösning, allt mer är beroende av multinationellt försvarssamarbete för att utveckla och upprätthålla sina militära kapaciteter, och att det inbördes beroendet ökar också i de nordiska länderna. Utskottet instämmer i denna bedömning och konstaterar att det internationella samarbetet inom försvarsmaterielområdet stödjer Finlands centrala mål i säkerhets- och försvarspolitiken. Det nya ramavtalet är behövligt och viktigt, menar utskottet. Avtalet är av betydelse också för att förbättra beredskapen i kristider i synnerhet i fråga om försörjningsberedskapen. Det är särskilt värdefullt med i förväg överenskomna samarbetsarrangemang i krislägen.

Under våren 2017 har utskottet också påbörjat diskussionen och behandlingen av den försvarspolitiska redogörelsen. Ärendet är omfattande för utskottet och kommer senare under våren att utmynna i ett betänkande.

Framtidsutskottet

Thomas Blomqvist

Framtidsutskottet behandlar faktorer som påverkar den framtida utvecklingen, framtidsforskningen och effekterna av den tekniska utvecklingen. Framtidsutskottet avviker från de andra utskotten, eftersom utskottet vanligen inte behandlar lagförslag.

Thomas Blomqvist tillträdde som ordförande för framtidsutskottet den 9 september. Under hösten gav utskottet tre utlåtanden som gällde statsbudgeten för 2017, Statsrådets utrikes- och säkerhetspolitiska redogörelse och Statsrådets redogörelse för den inre säkerheten. Under början av 2017 gav utskottet ett utlåtande gällande Statsrådets redogörelse om nationell energi- och klimatstrategi fram till 2030.

Utskottet har haft några öppna, över webben direktsända, utskottsmöten. De öppna mötena hänför sig främst till tillfällen då utskottet har publicerat publikationer. Under hösten utkom två publikationer: For the Next Generations och Taiteen menetelmät kehittämisesä ja tutkimisesä. Under våren 2017 utkom publikationen Vastatieto – tulevaisuuden asiantuntijuutta etsimässä.

Ett av vårens stora ärenden i framtidsutskottet var det globala handlingsprogrammet Agenda 2030 för hållbar utveckling i Finland, där utskottet ska ge ett utlåtande.

Social- och hälsovårdsutskottet

Veronica Rehn-Kivi

Veronica Rehn-Kivi valdes som medlem till social- och hälsovårdsutskottet i september 2016. Hösten 2016 präglades av behandlingen av statsbudgeten där Rehn-Kivi lämnade in en avvikande mening i enlighet med svenska riksdagsgruppens skuggbudget. I avvikande meningen nämns social- och hälsovårdsreformen, förnyandet av familjeledigheterna mera jämställt mellan män och kvinnor, en höjning av garantipensionen, trygga ensamförsörjarnas ekonomiska förutsättningar, trygga arbetsrehabiliteringen, moderskapsförpackning för asylsökare och flera skyddshem för våldsoffer. Av de budgetlagar som behandlades i utskottet lämnade Rehn-Kivi tre reservationer. Den ena till regeringens proposition om indexfrysning av barnbidrag där hon föreslog godkännande av gruppens lagmotion om att höja barnbidragets ensamförsörjartillägg. Den andra reservationen till regeringens proposition om att förkorta det inkomstrelaterade arbetslöshetsunderstödet där hon föreslog ett uttalande för att utveckla understödet genom att förkorta utbetalningstiden men höja summan i början av arbetslöshetsperioden. Den viktigaste frågan i utskottet var jourreformen som hör samman med landskaps- samt social- och hälsovårdsreformen. Av 18 landskap föreslog regeringen att 12 sjukhus får fulljour och då blev Vasa centralsjukhus utan nämnda fulljour. Förhandlingarna med regeringspartierna pågick länge men då utskottet röstade ner Rehn-Kivis förslag om en modell med 13+1 fulljourns sjukhus lämnade hon in en reservation som understöddes av alla oppositionspartier.

Andra ärenden under hösten har varit anskaffningslagen, läkemedelsersättningar och överföringen av studerande till det allmänna bostadsstödet där Rehn-Kivi uttryckte sin oro för följderna och förutsatte att lagarna noggrant ska följas upp.

I början av året 2017 behandlade utskottet medborgarinitiativet om att återinföra löneindex för arbetspensioner. Utskottet var enhälligt i att förkasta initiativet men oppositionen ville ha tydligare handlingar för att förbättra de fattigaste pensionärernas ekonomi och Rehn-Kivi lämnade in ett förslag till uttalande tillsammans med Vänsterförbundet och De Gröna. Den största frågan under 2017 är behandlingen av landskaps- samt social- och hälsovårdsreformen.

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet

Veronica Rehn-Kivi

Veronica Rehn-Kivi valdes som medlem till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet i september 2016. Hösten 2016 präglades av behandlingen av statsbudgeten där Rehn-Kivi lämnade in en avvikande mening i enlighet med svenska riksdagsgruppens skuggbudget. I avvikande meningen nämns kvinnors deltagande i arbetslivet genom att förnya familjeledigheterna mera jämställt mellan män och

kvinnor, minijob modellen för unga, förnyandet av det inkomstrelaterade arbetslöshetsunderstödet till mera sporrande, konkurrensutsättningen av arbetsförmedlingen, främjandet av lokala avtal för att understöda företagande, ett nationellt program för arbetsvälmående, minska på byråkratin för asylsökare att jobba, avskaffa behovsprövningen för utländsk arbetskraft och mera pengar till bekämpningen av den grå ekonomin. Rehn-Kivi lämnade in en reservation till regeringens proposition om att ändra lagen om utkomstskydd för arbetslösa och arbetsavtalslagen där hon föreslog godkännande av gruppens åtgärdsmotion om att utreda en minijob modell för unga. Andra viktiga frågor under hösten var 2500 euros kompensation för kvinnors arbetsgivare vid moderskapsledighet och integrationsstödet för invandrare som regeringen till slut drog tillbaka som grundlagsstridig.

Våren 2017 behandlade utskottet medborgarinitiativet om att förbjuda nollavtal. Utskottet var enhälligt i att förkasta initiativet men förutsatte att regeringen utreder arbetstidslagstiftningen och hur missbruk kan förhindras.

Ålandsbevakningen 2016–2017

Ålandskommittén

- Den parlamentariskt sammansatta Ålandskommittén har inlett det intensiva slutskedet med att färdigställa slutbetänkandet för revisionen av självstyrelselagen för Åland. Kommittén tillsattes 2013 och består av representanter för såväl riket som landskapet Åland. Ordförande är president Tarja Halonen och viceordföranden är riksdagsrådet Gunnar Jansson samt direktören vid Utrikespolitiska institutet Teija Tiilikainen. Riksdagsledamot Anna-Maja Henriksson är Svenska riksdagsgruppens medlem och riksdagsledamot Mats Löfström deltar i kommitténs arbete i egenskap av Ålands riksdagsledamot. Det sista officiella mötet hålls 25.4.2017.
- Uppdraget har varit att göra en översyn av nu gällande självstyrelselag, föreslå åtgärder för att utveckla den ekonomiska självstyrelsen samt göra en översyn av behörighetsfördelningen mellan landskapet och riket. Enligt sitt uppdrag ska kommittén överlämna slutbetänkandet i form av en regeringsproposition.

Vårdreformen

- Verksamhetsåret har för Ålands del i stor utsträckning präglats av arbetet med vårdreformen. Trots att Åland har egen behörighet på området för hälso- och sjukvård, och därmed står utanför rikets vårdreform, kommer reformens finansiering med höjd beskattning av förvärvsinkomster att påverka Åland i betydande omfattning. Ålänningar betalar skatt till staten enligt samma grunder som alla andra skattskyldiga i Finland, och en lösning behöver därför hittas för att Åland inte ska betala för en reform som de inte är med i. Kommunernas skattesatser omfattas av självstyrelsen och riket kan därmed inte besluta om att sänka dem. Dessutom överförs inga uppgifter från kommunerna, då Åland redan har överfört ansvaret för sjukvården från kommunerna till landskapet.
- Vårdreformen innebär därmed stora utmaningar för Ålands självstyrelse och sätter hela systemet med klumpsumman och skattgottgörelsen i gungning. Mycket arbete har lagts ned på att hitta lösningar på såväl de finansiella som konstitutionella problemen. Många diskussioner och förhandlingar har förts om hur man på bästa sätt ska förhindra att beskattningen av förvärvsinkomster skärps på Åland och hur avräkningen borde justeras som följd av att statens skatteinkomster kommer att öka betydligt.
- När propositionen om vårdreformen landade på riksdagens bord i början av mars föreslogs ett nytt landskapsavdrag för Åland. Avdraget ligger på 12,47% och dras från inkomstskatten, och beviljas fysiska personer som är bosatta på Åland. Avdraget skulle vara en fungerande lösning för att neutralisera den höjda inkomstbeskattningen. Men samtidigt upptäckte riksdagsledamot Mats Löfström att propositionen innehöll en drastisk sänkning av avräkningsgrunden, något regeringen inte på förhand hade kommunicerat. Det har hela tiden stått klart att avräkningsgrunden på något sätt måste justeras, men förslaget var inte förankrat då inga diskussioner hade förts med Åland om nivån på sänkningen innan propositionen gavs till riksdagen. Löfström uppmärksammade genast regeringen om att detta är ett förfarande som är helt oacceptabelt, och statsministern, finansministern och Ålandsminister Anne Berner svarade att de inte haft någon kännedom om att ett sådant

förslag fanns med i propositionen. Finansministeriet beklagade och svarade att informationsgången angående vårdreformens ekonomiska konsekvenser för Åland tyvärr har varit bristfällig. I skrivande stund pågår förhandlingar fortfarande mellan regeringarna och det finns flera öppna frågor som måste lösas, parallellt med att Ålandskommittén ska lägga fram sitt förslag till ny självstyrelselag.

Grundlagsutskottets besök 17–18.8.2016

- I augusti gjorde grundlagsutskottet ett två dagars besök på Åland. Besökets syfte var huvudsakligen att bekanta sig med självstyrelsen och Ålandskommitténs arbete med den pågående revisionen av självstyrelselagen. Under besöket träffade utskottet bl.a. landshövdingen, representanter från lagtinget och landskapsregeringen, Ålandskommitténs åländska medlemmar och besökte Ålands lyceum, Ålands statistik- och utredningsbyrå samt Ålands sjöfartsmuseum.

Jord- och skogsbruksutskottets besök 16.9.2016

- I september besökte jord- och skogsbruksutskottet Åland för att bekanta sig närmare med bl.a. det åländska livsmedelsklustret. Under besöket träffade utskottet landskapsregeringen, åländska livsmedelsproducenter samt besökte bl.a. chipsfabriken i Saltvik och Bolstaholms gård i Geta som en del av evenemanget Skördefesten på Åland. Ålandsbesöket var högt uppskattat bland utskottets medlemmar.

Talman Maria Lohelas Ålandsbesök 3–4.10.16

- Talman Maria Lohela gjorde sitt första besök på Åland i oktober för att bekanta sig med självstyrelsen. Under besökets två dagar diskuterades bl.a. klumpsumman, vårdreformen, vindkraften samt det svenska språkets ställning i Finland. Talmannen sa bl.a. att kunskaperna om Åland i riksdagen behöver fördjupas genom ett tätare samarbete och fördjupad diskussion.

Strategimöte mellan regeringarna 21.11.16

- I november hölls ett strategimöte mellan regeringen och landskapsregeringen på statsministerns tjänstebostad Villa Bjälbo. På agendan stod bl.a. diskussioner om revisionen av självstyrelselagen, vårdreformens inverkan på Åland och det svenska språkets ställning i Finland. Från regeringens sida deltog bl.a. statsministern och Ålandsminister Anne Berner. På mötet lovade Ålandsministern att vårdreformen skall vara kostnadsneutral för Åland och man enades även om att arbeta fram en handlingsplan för hur det svenska språket kan stärkas.

Ålands riksdagsledamot Mats Löfström har en central roll i att kommunicera de åländska frågorna i gruppen, men också i riksdagen i stort. Under året har Löfström haft ett gediget arbete på sitt bord med att informera om revisionen av självstyrelselagen samt verkningarna av vårdreformen på Åland. I oktober bjöd Löfström alla riksdagsledamöter på grönvit tårta i riksdagens café med anledning av IFK Mariehamns ligaguld i Veikkausliiga. Tårttillställningen var mycket lyckad och ledamöter från samtliga partier deltog och gratulerade till vinsten. Löfström har också under året ordnat ett informations- och diskussionstillfälle till ministeriernas officiella kontaktpersoner till Åland.

Under verksamhetsåret har Ålandskontorets nya kontorschef, Lena von Knorring, tillträtt. Ålandskontoret har flyttat till nya lokaler på Annegatan.

Statsrådets utrikes- och säkerhetspolitiska redogörelse

21.6 2016 Stefan Wallin

Värderade talman,

Midsommarveckan har präglats av en nyvaknad säkerhetspolitisk debatt här i Finland. Först diskussionerna på Gullranda som presidenten stod värd för och nu den utrikes- och säkerhetspolitiska redogörelsen som i dag granskas här i riksdagen.

Att tonläget i debatten blivit öppnare och tydligare har vi regeringens redogörelse, men också den expertgrupp som gjorde en bedömning av konsekvenserna av ett eventuellt finländskt Natomedlemskap, att tacka för. I decennier har den finländska säkerhetspolitiska debatten präglas av försiktighet och man har helst tassat tyst på tå.

Särskilt expertgruppens raka språk och realistiska lägesanalys av Ryssland och av hur säkerhetssituationen i Europa och Östersjöregionen har försämrat gav ett bra utgångsläge för en öppnare diskussion.

Även statsrådet fortsätter i sin redogörelse på samma tydliga linje – jag citerar: Förändringen i den internationella säkerhetsmiljön, Rysslands återgång till ett maktpolitiskt tänkande samt den interna utvecklingen i landet och ökningen av dess militära kapacitet och aktiveringen av den militära verksamheten utmanar grunderna för det europeiska säkerhetssystemet och skapar instabilitet i Finlands omvärld. Citat slut.

Det är mycket tydligt sagt. Utrikesminister Soini var också mycket tydlig då han på fredagen presenterade redogörelsen på regeringens presskonferens, liksom han var det i dag inför riksdagen. Han säger att de förändringar som skett i säkerhetsmiljön betyder att det behövs intensivare samarbete. Vi vill inte isolera oss, alla förändringar är inte ett hot, betonar Soini.

Det är ett bra motto av utrikesministern, som Svenska riksdagsgruppen hoppas ska gälla för Finland som internationell aktör, inte bara för säkerhetspolitiken.

Regeringens starka betoning av det säkerhetspolitiska samarbetet mellan Finland och Sverige är något vår riksdagsgrupp starkt förespråkat och banat väg för. Att utrikesminister Soini säger att det kan fördjupas hur långt som helst – det är att använda starka, men politiskt välgrundade ord.

Värderade talman,

Vad säger redogörelsen då om relationen till Nato? Också här lutar man sig mot vårt västra grannland då man i redogörelsen, helt riktigt, konstaterar att det finns ett nära samband mellan Finlands och Sveriges säkerhetspolitiska avgöranden.

Det understryks med klara ordval att "Finland kommer att bedriva ett omfattande och progressivt partnerskap med Nato" och att Finland fortsätter "med sitt omfattande deltagande i Natos övningar". I tidigare upplagor av detta dokument har språket inte vara lika tydligt.

Anmärkningsvärt är att i redogörelsen finns ingen formulering som skulle låsa möjligheten för ett Natomedlemskap. Regeringen betonar att alla förändringar i Finlands säkerhetsmiljö ger man noga akt på och om Finlands fördel kräver det ska frågan om medlemskap kunna granskas. Det var också presidentens budskap på Gullranda.

Minister Soini, min tolkning är väl inte fel om jag konstaterar att redogörelsen upprätthåller hela den säkerhetspolitiska arsenalen och ger fullmakt att fatta de säkerhetspolitiska beslut som situationen kräver?

Att man lämnar porten öppen är förstås inte detsamma som att aktivt sträva efter ett medlemskap. Här vill SFP gå längre än landets utrikespolitiska ledning. För en dryg vecka sedan på vår partidag i Åbo slog vi fast i vårt nya partiprogram att SFP är öppet för en process som tar sikte på ett medlemskap i Nato senast år 2025. Till den processen hör givetvis en bred diskussion, djupa analyser och en folklig förankring.

Här är vi på samma linje som det borgerliga blocket i Sverige. Allianspartierna har flaggat för att Sverige ska gå med i Nato och de delar vår syn att vid en potentiell militär konflikt kring Östersjön är det bättre och tryggare om vi hör till den västliga försvarsalliansen Nato.

I diskussionen bör vi även bredda bilden av vad allt Nato är och gör – organisationen är i dagens läge även en mycket viktig global aktör i den fredsbevarande verksamheten.

Men, vi vet alla, att Nato delar åsikterna även i Sverige. På Gullrandaseminarier sa Sveriges socialdemokratiska statsminister Löfven att det inte är aktuellt med ett svenskt Natomedlemskap – åtminstone om de nuvarande regeringspartierna blir vid makten, får jag väl sakligt tillägga.

I Gullrandasamtalen underströk president Niinistö och statsminister Löfven den politiska dialogens betydelse både österut, västerut, men också i andra väderstreck. Svenska riksdagsgruppens bedömning är att alliansfriheten inte behöver vara en förutsättning för att vårt land ska konstruktivt verka för större stabilitet i Östersjöregionen och vår närmiljö.

Redogörelsen betonar ett fördjupat samarbete med Sverige, de övriga nordiska länderna och USA, samt vikten av relationerna med Ryssland.

Här är det särskilt viktigt i dessa tider, med Brexit-omröstningen bakom knuten, att minnas att det är EU-samarbetet som bildar vårt säkerpolitiska underlag.

Värderade talman,

Redogörelsen lämnar också väsentliga frågor obehandlade. Den högerextrema hatretoriken, enskilda terroristiska våldsyttningar i Europa har fött ett stort säkerhetsunderskott även i vårt land. Sfp efterlyser en betydligt mer målinriktad politik av regeringen för att motverka rasism och hatbrott och spänningar mellan olika folkgrupper som i värsta fall kan utmytna i våld.

Inom ramen för detta gruppanförande kan jag inte gå in på alla teman som kommer upp i den säkerhetspolitiska redogörelsen. Fokus bör sättas på den arktiska regionen och en globalt hållbar utveckling ska vara målet för vår utrikespolitik. Viktigt är även att dokumentet betonar fredsmedlingens roll.

Det behövs även ett kvalificerat internationellt samarbete för att möta den hybridkrigföring som är en realitet i dagens värld. Vi noterar även med tillfredsställelse att jämställdhet och mänskliga rättigheter är satt som utgångspunkt för vår utrikes- och säkerhetspolitik. Kvinnors jämbördiga deltagande i politiken och det ekonomiska livet är en bra grund att bygga på.

Interpellationsdebatt om jordbruket

14.6 2016 Mats Nylund

Värderade talman,

I förra veckan ringde en bondekollega mig. Hans gård är vad man skulle kunna kalla en modellgård för det finländska familj jordbruket. 110 hektar åker och 70 kor. Gården deltar aktivt i maskinsamarbete för att hålla kostnaderna nere. Skuldsättningen är rimlig eftersom det är cirka åtta år sedan han byggde sin ladugård. Bonden själv är utbildad inom sektorn och i 40-årsåldern och jobbar heltid på gården tillsammans med en anställd. Frun jobbar utanför gården och de tre barnen går i skola. Det borde gå lysande men vad var hans budskap?

Mjölklikviden har sjunkit drastiskt, jordbruksstöden har krympt. Nästan en fjärdedel av omsättningen har försvunnit. Fodret och gödseln har blivit dyrare och enda orsaken att familj jordbruket kan hålla igång är att banken accepterar att låneamorteringar skjuts på framtiden.

Hans budskap var entydigt; Mats, det här går inte längre.

Bästa regering, reagera nu – innan det är för sent.

Det är det vi vill säga i interpellationen.

Jordbruket i Finland genomgår nu en akut kris. Därför gjorde regeringen ett fundamentalt fel då den i årets andra tilläggsbudget inte reserverade medel för att utan dröjsmål få till stånd ett krispaket för vårt lantbruk.

Nu uppsköts åtgärderna till hösten, vilket i praktiken betyder att Finland inte får de nödvändiga förhandlingarna med EU som krispaketet förutsätter genomförda förrän på nästa års sida.

Regeringen hade nog råd att i den andra tilläggsbudgeten avsätta 144 miljoner euro för det bottenlösa hål som Talvivaara utgör, men fann inget stöd för jordbruket. Varför valde man att göra såhär? En tredjedel av anslaget till Terrafame borde ha gått till jordbruket och därmed skulle man direkt ha kommit igång med krispaketet för jordbruket som inte kan vänta. Till kapitaliseringen av Terrafame hade man väl hunnit återkomma till i nästa tilläggsbudget som kommer på hösten.

Värderade talman,

Det ligger i allas intresse att jordbruket i Finland vilar på en hållbar grund. Konsumenterna värdesätter i allt högre grad ren mat som är närproducerad.

Jordbrukarna har heller aldrig fått ett så starkt stöd från allmänheten som under den uppmärksammade traktormarschen den 11 mars i Helsingfors.

Med vad gör regeringen? Jag vet att mina kolleger över hela partifältet i jord- och skogsbruksutskottet har insett situationens allvar och jag vet att minister Tiilikainen har förberett ett krispaket, men varför når det inte fram till beslut?

Har regeringen tappat greppet i EU-politiken? Eller hur förklarar man att Finland inte lyckats förhandla fram bättre kompensation för det givna bortfall som naturligtvis vi i högre grad än andra drabbats av på jordbrukssidan då sanktionspolitiken hämmat handelsutbytet med Ryssland? Regeringen borde sluta lyssna på euroskeptikernas viskningar och föra in Finland på nytt in i EU:s kärna. Det är där många av de viktiga besluten för lantbruket fattas – och med halvdana insatser har vi ingenting där att hämta.

Värderade talman,

Om man ser i ett litet längre perspektiv kan man säga att det bland övriga partier har varit ganska svårt att hitta krafter som har velat stöda det finländska jordbrukets sak. Exempelvis i den förra regeringen var SFP:s ministrar ganska ensamma i sitt försvar av drägliga verksamhetsförutsättningar för jordbruket.

Nu bör vi ändå se framåt och få till stånd åtgärder för att hjälpa jordbruksföretagarna över den akuta krisen och på lång sikt skapar framtidstro för det finländska jordbruket.

Svenska riksdagsgruppen anser att det är dags att gå från ord till handling då det gäller revideringen av lagen om offentlig upphandling. Där bör införas samma stränga produktionskrav på importerade livsmedel som gäller för den inhemska produktionen.

Det ska vara samma höga miljö- och djuretiska krav för alla.

Värderade talman,

Vi måste inse att lantbruket är nu i den djupaste ekonomiska svackan som varit under Finlands EU-medlemskap. Enligt LUKES prognos kommer lantbruksinkomsten för 2015 att totalt sett halveras från 2014.

Varningsklockorna borde ringa.

Svenska riksdagsgruppens budskap är i korthet:

- 1) Vi förstår att landets regering inte kan höja världsmarknadspriserna men vi accepterar inte att en ensam yrkeskår ska stå för kostnaderna för den i sig berättigade handelsbojkotten mellan väst och Ryssland.
- 2) Vi accepterar konkurrens men vi kan aldrig omfatta att våra barn i skolan, våra äldre på ådringshem och de sjuka på våra sjukhus åter importerad mat som skulle vara olaglig att producera i Finland.
- 3) Vi förutsätter att jordbruksstöden kommer i tid.

Värderade talman,

Jag stöder ledamot Östmans förslag om misstroende.

Planen för de offentliga finanserna 2017–2020

22.6 2016 Mats Nylund

Ärade talman,

Svenska riksdagsgruppen förenar sig i regeringens ekonomiska lägesbild. Vi behöver en bättre sysselsättning, vi behöver ett uppsving för vår export och vi behöver anpassa den offentliga ekonomin. Men, vi kan inte omfatta regeringens åtgärder. Vi kan inte godkänna massiva nedskärningar i utbildningen och biståndet eller en nedmontering av sjukhusnätet. I politiken är det alltid möjligt att välja annorlunda. Det handlar om värderingar. Det har vi visat i vår egen alternativa budget och kommer att visa på nytt inkommande höst.

Det är i sig bra att de så kallade konkurrenskraftsavtalet nu äntligen uppnåtts. Men vi måste kunna vara ärliga. Avtalet är en inkomstpolitisk uppgörelse, inte en historisk reform. En bra början alltså, men vi måste höja ambitionsnivån. Arbetsmarknadsreformerna måste fortsätta. Det finns inte andra utvägar. Företagen bör få ordentliga verktyg för lokala avtal, utkomstskyddet måste vara mer sporrande och arbetsförmedlingen mer effektiv.

Ärade talman

”Att arbeta är bra så länge man inte glömmer bort att leva” säger ett afrikanskt ordspråk. Sjukfrånvaror och sjukpensioneringar förorsakar enorma kostnader åt samhället. Enligt professor Guy Ahonen handlar det om ca 25 miljarder euro årligen. Dessutom är det alltid fråga om en individuell tragedi, då en person i arbetsför ålder förlorar sin arbetsförmåga. Satsningar på arbetsvälmående betalar sig alltid mångfaldigt tillbaka. Därför är det beklagligt att varken regeringen eller arbetsmarknadsparterna har visat något intresse att lyfta upp välmående i arbetslivet då man sytt ihop konkurrenskraftsavtalet.

SFP:s tankesmedja Agenda har idag publicerat en rapport gjord av Guy Ahonen. I rapporten föreslås satsningar på förbättrad personalproduktivitet genom att öka välbefinnandet i arbetet på alla nivåer i samhället. Satsningarna skulle möjliggöra ett produktivitetslyft på upp till 20 procent för vår ekonomi. Bästa statsminister, Svenska riksdagsgruppen ställer detta förslag också till regeringens förfogande. Vi är beredda att hjälpa.

”En konservativ är en statsman som är förtjust i rådande missförhållanden till skillnad från liberalen som vill ersätta dem med andra” sade den amerikanske författaren Ambrose Bierce i tiderna. Vårt lands sysselsättningsstatistik talar sitt tydliga språk. Till exempel i Sverige är unga kvinnors sysselsättningsnivå betydligt högre än hos oss. Vårt nuvarande familjeledighetssystem och hemvårdstöd skapar inte incitament för kvinnor att delta i arbetslivet. Tvärtom, de hämmar jämställdheten på arbetsmarknaden. Sipiläs regering har gjort ett klart ideologiskt val, då den inte vill främja kvinnors karriärmöjligheter och löne- samt pensionsutveckling.

Svenska riksdagsgruppen föreslår att det görs en familjepolitisk helhetsreform. Föräldradigheterna bör förnyas enligt till exempel 6+6+6 modellen. Hemvårdstödet bör göras mer sporrande. Också dagvården behöver en ny modell nu när regeringen skrotat den subjektiva dagvårdsrätten. Vi vill trygga alla barn en kvalitativ småbarnspedagogik. Det är också en viktig förutsättning för att jobb och familjeliv ska kunna kombineras. Till exempel i Sverige har varje barn, från och med tre års ålder, rätt till fyra timmars avgiftsfri småbarnspedagogik dagligen. Vi kommer att utreda ifall den svenska eller någon annan modell kunde vara ett alternativ för Finland.

”Det ska alltid vara lönsamt att arbeta” är ett ofta upprepat citat. Men lika sant är det som Charles de Gaulle i tiderna uttryckte: ”I politiken räknas inte avsikterna, endast resultaten.” Vi måste därför skrida från ord till handling. Vi behöver en skatteväxling där tyngdpunkten i beskattningen förskjuts från beskattningen av arbete på beskattning av konsumtion. Svenska riksdagsgruppen tror på de dynamiska effekterna av en sänkt inkomstbeskattning. Inkomstbeskattningen bör bli lägre, samtidigt som mervärdesbeskattningen kan höjas en aning.

Ärade talman,

Det tre större helheter som Svenska riksdagsgruppen nu föreslår är ett trovärdigt och verkställbart alternativ för Finland. Statsminister Sipilä, vi hoppas att regeringen lyssnar och tar lyra.

Statsministerns upplysning med anledning av folkomröstningen i Förenade kungariket

1.7 2016 Anna-Maja Henriksson

Värderade talman,

Premiärminister David Camerons nederlag i folkomröstningen om EU är den enstaka mest betydelsefulla händelsen i Europa sedan Berlinmuren föll 1989. Så kommenterar Sveriges förra stats- och utrikesminister Carl Bildt Brexit och det är lätt att hålla med.

Storbritanniens utträde är en historiskt revolutionerande händelse som förändrar Europa. Vad det innebär vet vi inte ännu. Kaoset i den brittiska inrikespolitiken verkar totalt. Det tycks inte finnas någon klar plan på hur man ska gå vidare. Kanske man trots allt inte riktigt insåg konsekvenserna av folkomröstningen.

Trots att Cameron har gjort en kardinal felbedömning och lyckats splittra sitt eget parti, sitt land och skapa instabilitet i EU så är det en given utgångspunkt för Finland att i detta svåra läge förhålla sig sakligt till Storbritannien. Förenade kungariket har alltid varit ett viktigt land för Finland både politiskt och ekonomiskt.

Vad vi behöver nu är ett klart besked från britterna. Perioden av osäkerhet bör bli så kort som möjligt. Förhandlingarna om ett nytt avtal måste startas. På inga villkor kan EU bli ett smörgåsbord där man tar de bitar som smakar bäst. Storbritannien tvingas nu stå upp för konsekvenserna av sitt eget beslut.

Värderade talman,

Svenska riksdagsgruppen finner regeringens, eller kanske utrikesministerns, hållning minst sagt märklig. Vad vill utrikesminister Soini signalera med sina uttalanden? Utåt sett verkar utrikesministerpartiet ägna sitt åt dubbelspel då sannfinländska ledamöter flaggar för att man även i Finland borde rösta om ett utträde.

Det är ingen hemlighet att Soini länge sympatiserat och samarbetat med förgrundsfiguren för Brexit-kampanjen, den populistiska EU-skeptikern Nigel Farage. Mot den bakgrunden är det inte förvånande att vår utrikesminister har svårt att välja vilket ben han ska stå på. Omvärlden måste veta vad Finlands linje är. Om vår utrikesminister gör anspelningar som är helt emot regeringsprogrammet och mot Finlands officiella ståndpunkt skadas Finlands anseende. Hur ska trovärdigheten i Finlands linje garanteras?

Värderade talman,

Vi behöver mer Europa, inte mindre. Det är Svenska riksdagsgruppens entydiga ståndpunkt. Det är nyttigt för var och en, också i den här salen, att fundera var vi skulle vara utan EU.

Utän EU skulle vi sakna potentialen med en stark inre marknad, utvecklade regioner, ERASMUS-studentutbytet, fria rörligheten, miljö- och klimatsamarbetet, Schengenavtalet och den gemensamma valutan. För att inte glömma freden och säkerheten, som EU har garanterat i 70 år.

Nu behöver Finland ännu mer än tidigare vara en aktör som tar ansvar och söker lösningar för Europas framtid. Alla vet att det starkaste stödet för Brexit fanns hos den äldre befolkningen. Skulle de unga britterna ha fått bestämma skulle det aldrig ha blivit något utträde.

Vi bör ge de unga framtidstro för ett bättre Europa och ett bättre öppnare EU. Det lyckas inte om medlemsländer kryper in i sitt skal och blinda för de gemensamma fördelarna börjar försvara enbart egna intressen.

Vår vision är ett öppet, optimistiskt, mer socialt, jämställt och tolerant Europa.

Till följd av Brexit har Europa, EU och medlemsländernas ledare och regeringar orsak att se sig i spegeln. EU ska kunna kritiskt se över sina funktioner så att unionen på riktigt kan vinna medborgarna på sin sida.

Statsminister Sipilä har rätt då han säger att brytningslägen även innebär möjligheter, om man förstår att utnyttja dem.

Den brittiska folkomröstningen visar att rådgivande folkomröstningar måste användas med urskilning. Genom att ge stort rum för osanna populistiska yttringar, som trummas ut av den oseriösa tabloidpressen, sätts mycket på spel.

Då vi summerar detta ska det också bli sagt att det brittiska folket blev under kampanjen bedraget med direkta lögnery som saknar motstycke. Att reklamaffischer på bussar lovade 350 miljoner pund till för vården varje vecka om landet lämnar EU är kanske det mest flagranta exemplet. Om detta skulle handla om annat än politik skulle det betraktas som grovt bedrägeri – varken mer eller mindre.

Svenska riksdagsgruppen säger nej till högerpopulisternas framfart i Europa. Vi vill erbjuda ett annat alternativ som bygger på ansvar för ett bättre gemensamt Europa.

Regeringens proposition till riksdagen om statsbudgeten för 2017

20.9 2016 Stefan Wallin

Värderade talman,

Svenska riksdagsgruppen har förståelse för att det är svårt att i dagens finländska ekonomiska klimat presentera en balanserad budget. Tillväxtsiffrorna har skruvats ned, arbetslösheten fortsätter att vara hög och arbetsmarknaden fungerar dåligt. Det finns inget trollspö med vilket allt detta kan repareras.

Det finns nog vissa ljusglimtar i regeringens budgetförslag – skattelättnaderna till följd av konkurrensavtalet, hushållsavdraget växer något, generationsväxlingar underlättas och momsreglerna för företagen förnyas.

Ändå bör det sägas klart från början. Svenska riksdagsgruppen har svårt att hitta den stora visionen i budgetboken. Bristen på visioner skapar en berättigad oro för landets framtid.

Det är nu regeringen borde stiga fram och genom sina nya förslag stärka framtidstron. Men vad gör man? Man erbjuder ingen kursändring när det gäller utbildningspolitiken trots att snart sagt alla samhällsaktörer krävt att en ändring måste komma. Krampaktigt klamrar sig regeringen fast vid de massiva utbildnings- och studiestödsnedskärningarna. Då Finland reste sig ur 90-talskrisen gjorde man det genom att satsa på utbildning och forskning. Varför är det annorlunda nu?

Högskolornas sats har blivit allt svårare och inom universitetsvärlden höjs röster för att universitetslagen, som trummades igenom 2010, borde ändras då lagen inte har lyckats trygga en stabil grundfinansiering av universiteten. Vår grupp har hela tiden framhållit att grundfinansieringen är viktigare än regeringsstyrda spetsprojekt.

Det är även högst oansvarigt att inom den yrkesinriktade grundutbildningen driva igenom en inbesparing på 190 miljoner euro från och med 2017, utan att regeringen först ha godkänt en klar plan eller en färdkarta på hur det ska göras.

Värderade talman,

Regeringen gör heller inga större ansträngningar att korrigera eller balansera upp den kraftiga nedskärningen i biståndet som gjordes i årets budget.

Detta trots att en pinfärsk utvärdering som gjorts av Utrikesministeriet konstaterar att våra biståndsorganisationer har nått goda resultat, de jobbar kostnadseffektivt och det är i linje med Finlands utvecklingspolitik och mänskliga rättigheter.

Därför bör regeringen öka biståndet, heter det i UM:s evaluering. Just det, säger Svenska riksdagsgruppen. Ändå har regeringen valt att hålla anslaget till biståndsorganisationerna oförändrat, på samma låga nivå som i år.

I motsats till detta borde tillräckliga resurser garanteras för vårt arbete inom FN och dess organisationer. Vi bör också se till att medborgarorganisationerna på hemmaplan och expertorganisationer såsom nobelpristagaren Martti Ahtisaaris CMI kan fortsätta med det värdefulla arbete som de gör.

Värderade talman,

Regeringen har själv skapat enorma förväntningar på sitt sysselsättningspaket. Därför blev budgetmanglingens skörd ganska mager, även om förnyandet av arbetsförmedlingen är ett bra förslag, som vår grupp redan en längre tid efterlyst.

Det är tydligt att också regeringens sysselsättningspaket saknar den ambitionsnivå som behövs för att ge landet ett lyft. Det innehåller inte tillräckligt med åtgärder för att skapa 110 000 nya jobb och lyfta sysselsättningsgraden till 72 procent, som regeringen bundit sig till för denna valperiod. Vi behöver flera konkreta åtgärder, inte nya arbetsgrupper.

Svenska riksdagsgruppen presenterade på sitt sammarmöte i Borgå 10 konkreta åtgärder för att förbättra sysselsättningsläget. Hör här, jag listar dem kort: förnya familjeledigheterna så vi får fler kvinnor på arbetsmarknaden, inför minijobsmodell för unga, gör arbetsmarknadsstödet mer sporrande, ta med privata arbetsförmedlingar, höj hushållsavdraget, öppna för lokala avtal, satsa på välmående i arbetslivet, höj inkomstgränserna för studiestödet, slopa behovsprövningen av utländsk arbetskraft och avskaffa de praktiska hindren för att asylsökande ska få ta emot arbete.

Vi ställer gärna vårt åtgärds paket till regeringens förfogande. Vi avstår från alla upphovsrättsliga anspråk. Vi anser att det är bråttom att få folk i arbete, och vi önskar att regeringen slutar tveka och i stället visar handlingskraft.

Då det gäller regeringens socialpolitik kan vi inte acceptera att vårdpersonalen inom äldreomsorgen dras ned. Regeringen borde lyssna på Valvira som säger att människors rätt till god vård inte uppfylls om regeringen i ett rent inbesparingssyfte skruvar till personaldimensioneringen.

Vi sätter också tummen ner för regeringens förslag till jourreform och nedmontering av sjukhus i landet. Svenska riksdagsgruppen kommer benhårt att hålla fast vid alla medborgares rätt till god vård på rimligt avstånd, på såväl svenska som finska. Varje landskap borde ges jämlika möjligheter att själva fatta beslut om jouromfattningen. Vi säger nej till regeringens förslag med 12 A-landskap med fulljour och 6 B-landskap!

Värderade talman,

I Svenska riksdagsgruppens alternativa budget, som senare kommer upp i debatt i denna sal, fäster vi stor vikt vid familjepolitiken. Vi kommer att föreslå en familjepolitisk helhetsreform som dels banar väg för större flexibilitet när det gäller att kombinera familj och arbete och dels höjer sysselsättningsgraden för kvinnor.

Bland annat Akava är helt på samma linje. Regeringen väljer ändå att blunda för de uppenbara svagheter som finns i dagens familjeledighetssystem.

Vi är vänner av valfrihet och flexibla sätt att kombinera familj och arbete. Regeringen måste minnas att det är vi beslutsfattare som är ansvariga för de strukturer som finns – är strukturerna dåliga och passiverande måste man ha mod att reformera dem. Det kommer vi att göra när vi presenterar vår alternativa budget om några veckor.

Extremrörelser och våld, aktualitetsdebatt

5.10 2016 Eva Biaudet

Värderade talman,

Vi måste våga ställa frågan vad som har gått fel i Finland när en nazistisk organisation och en av organisationens frontfigurer – som är känd hos polisen från tidigare – tillåts sprida sitt diskriminerande och demokratifientliga budskap på nätet, uppmanar till militant träning med vapen och våldför sig – denna gång på en förbipasserande person, Jimi Karttunen, så att han dör. Till hans anhöriga vill vi här framföra vårt deltagande i sorgen.

Värderade talman,

För att travestera på kampanjslogon om att allt handlar om ekonomin – It's about xenophobia, stupid! Ett skifte i den politiska kartan verkar ha skett i Europa och USA. Rasism och rädsla för invandring har givit oss Trump, Brexit och en helt ny nationalistiskt färgad politik – för att citera Zack Beauchamps i tidskriften VOX. Hos oss har detta skifte gett en regering med Sannfinländarna. Det är uppenbart att det i den sannfinländska partiapparaten och riksdagsgruppen finns personer som har kontakt och öppet sympatiserar med högerextremismen, rent av med denna nazistiska extremrörelse som nu är i fokus. Det är något som Svenska riksdagsgruppen starkt tar avstånd från.

Symptomatiskt för regeringspolitiken i Finland är att man inte vill vidkännas hur starkt det rent främlingsfientliga Nuiva Manifesti från år 2010 påverkat lagstiftningen och förändrat retoriken i vårt land. Exempelvis så att 25 000 utläningar i Finland plötsligt får statsministern att säga att Finland är "sietokyvyn rajalla".

I den politiska debatten förminskas det nazistiska våldsdådet genom att man påpekar att utläningar också har gjort sig skyldiga till våldsdåd. Också på frågetimmen i riksdagen förra veckan var det många som koppelade SVL med förekomsten av islamistiska extremister i Finland. Varför det?

Svenska riksdagsgruppen tar starkt avstånd från alla våldsdåd. Med historien som spegel, vägrar vi nu sluta ögonen eller förminska det hot mot vår demokrati och mot alla minoriteter, som denna nynazistiska rörelse eller de organisationer eller enskilda politiker som flirtar med rasismen utgör.

Värderade talman,

Trots att vi inte hör till samma parti har jag beundrat Tysklands kristdemokratiska ledare Angela Merkel som haft styrka att hålla en hög etisk profil när det gäller att tackla de kraftiga folkvandringar som kriget i Syrien och konflikterna i Mellanöstern och Nordafrika medfört.

Samma sak kan inte sägas om ledarna i flera andra av Europas länder. Här hoppas jag att vår regering, som har samma politiska grund som Merkel, klart skulle välja sida.

Det finns åtminstone ett annat land där man lyckats ändra utvecklingen och motarbeta högerextrem populism. I Kanada är drygt 20 procent av invånarna utlandsfödda. När andra länder gjort sitt yttersta att stoppa syriska flyktingar så har Kanada välkomnat dem. Kanadensarna är i utfrågningar öppna inför och optimistiska vad gäller immigration. Kanada modell för invandring är som en vaccinering mot rasism.

Värderade talman,

Lagstiftning är ett sätt att motarbeta extremhöger rasism och våldsamma extremister.

- Vi vill införa förbud att offentligt använda kännetecken för rasistiska och våldsamma kriminella grupperingar.*
- Verbala hot mot tjänstemän och personer i offentliga uppdrag bör entydigt definieras i strafflagen.*
- Tvångsmedelslagen ska ge möjlighet till polisutredning av hatinlägg på sociala medier.*
- Polisstyrelsen bör kartlägga behovet av speciell utbildning för poliser, och systematiskt rensa hatprat och rasism inom polisen. Antirasism bör entydigt komma fram i polisens etiska ed.*
- Svenska riksdagsgruppen föreslår att polisen de närmaste åren, ställer upp ett klart procentmål för sin rekrytering, så att flera poliser med mångkulturell bakgrund kan rekryteras, även kvinnliga.*

Vi lever i en tid då världen förändras snabbt. Om vi inte är vaksamma för det hot mot demokratin och vår trygghet som rasistiska extremhöger och våldsamma extremister utgör, är våra grundläggande värderingar som nordiskt inkluderande och jämlikt samhälle hotade.

Svenska riksdagsgruppen motarbetar all normalisering av hatprat och diskriminering och kommer inte att upphöra att tala om extremhögerens eller rasismens hot mot vår demokrati så länge vi lever.

Debatt om oppositionsgruppernas alternativbudgetar

9.11.2016 Anna-Maja Henriksson

Värderade talman,

Vi är många som känner en stor besvikelse och oro idag, med anledning av valresultatet i USA. Demokratin har dock talat och vi får önska att en försonlig, ansvarsfull politik trots allt kommer att bli ledstjärnan i den nya administrationen. Idag skall vi ändå koncentrera oss på det vi själv kan påverka här och nu. Vårt eget lands budget.

Politik handlar om värderingar och att välja vad man tror på. Regeringen har visat vilka värderingar den står för. Utbildning och de fattigaste i världen blir föremål för kraftiga nedskärningar. Familjeledigheterna vill man av ideologiska skäl inte se över.

Men politiken ger alltid möjligheter att välja annorlunda. I vårt bättre alternativ visar vi att det går att bedriva en ansvarsfull ekonomisk politik utan kortsiktiga nedskärningar i utbildning, studiestöd och utvecklings-samarbete. Och detta utan att ta mer lån än regeringen gör. Också större reformer är fullt möjliga. Svenska riksdagsgruppen är med denna alternativa budget först med att räkna in en familjepolitisk helhetsreform inom konkreta budgetramar. Till det behövs det politisk vilja.

Välstånd måste skapas innan det kan fördelas. Regeringens mål om 110 000 nya arbetstillfällen är gott och väl. Men tyvärr står regeringens handlingar än en gång i strid med retoriken.

Trots alla fraser har regeringen inte förmått lägga fram nya metoder för att skapa arbetstillfällen. Så här kan det inte fortsätta.

Vårt bättre alternativ innehåller därför ett sysselsättningspaket med tio punkter. Dessa åtgärdsförslag har vi ställt till regeringens förfogande. Vi politiker har ett gemensamt ansvar för de arbetslösa. Därför har vi föreslagit att regeringen och oppositionen ska inrätta en gemensam sysselsättningsgrupp. Statsminister Sipilä, hur förhåller ni er till detta?

Värderade talman,

Vi har uppenbart färre kvinnor i arbetslivet jämfört med de övriga nordiska länderna. Kvinnornas euro fortfarande är bara ungefär 82 cent och kvinnornas pensioner är i genomsnitt 78 procent av männens. Dagens föräldraledighet och hemvårdsstödet lockar inte kvinnor att återvända till arbetslivet.

Därför föreslår vi en genomgripande reform av familjepolitiken i tre delar. Vi vill förnya familjeledigheterna enligt modellen 6+6+6, vi vill förkorta den maximala tiden för hemvårdsstödet till tretton månader och vi vill ge varje barn över tre år rätt till fyra timmars avgiftsfri småbarnspedagogik per dag. Vi vill ha mera flexibilitet för familjerna. Och i vår helhetsreform har papporna en viktig roll.

Det handlar om att vi vill se fler kvinnor i arbetslivet, att vi vill minska skillnaderna i löner och pensioner mellan kvinnor och män och att vi vill ge papporna bättre möjligheter att utnyttja ledighet av familjeskäl. Hur vill ni i regeringen göra i den här frågan, eller kan det vara så att ni inte anser att den är viktig? Tyvärr ser det inte bättre ut, eftersom ni vill skjuta upp reformen av familjeledigheterna till nästa valperiod.

Det handlar också om barnen. Småbarnspedagogiken är ytterst viktig för barnens inläring, sociala färdigheter och utveckling. Därför är det alarmerande att endast 75 procent av 3- och 4-åringarna just nu deltar i småbarnspedagogik. Det är betydligt färre än i de övriga nordiska länderna, där procenten är klart över 90.

Regeringen har avslöjat sina värderingar genom att skrota den subjektiva rätten till dagvård. Det kan vi inte acceptera, och därför föreslår vi fyra timmars avgiftsfri småbarnspedagogik per dag till barn över tre år. Nu räcker det inte med att kavla upp ärmarna; regeringen bör avklä sig sin ideologiska tvångströja helt och fullt.

Värderade talman,

Beskattningen bör motivera till att arbeta. Därför gör regeringen rätt i att lindra beskattningen av arbete. Men regeringens skattelättnader är i stor utsträckning kompensation för de kostnader som konkurrenskraftsavtalet orsakar. Därför föreslår vi en skattereform där mervärdesskatten höjs en aning och inkomsterna av det används till att sänka beskattningen av arbete, med betoning på små- och medelinkomsttagare. Vi vill också lindra beskattningen för pensionärer och dem som lever på dagpenning. På så sätt får den vanliga lönstagaren faktiskt mer i nettoinkomster. Med vår skattereform får en närvårdare i den kommunala hemvården cirka 430 euro mer.

Vår skatteväxling stärker köpkraften för alla och ger bättre tillväxt.

Kultur, utbildning och forskning är nyckelfaktorer för Finlands fortsatta framgång. Därför är det oansvarigt att regeringen skär så hårdhänt i utbildningen. I vårt bättre alternativ drabbas högskolorna inte av några nedskärningar. Utöver det svikna utbildningslöftet lovade regeringspartierna före valet att inte skära i studiestödet. Men så blev det inte.

De studerande förlorar mer av sin försörjning än någon annan grupp. Vi skulle inte skära i studiepenningen. Däremot skulle vi höja inkomstgränserna för studiestödet med 50 procent. Studerande ska inte bestraffas för att de arbetar.

Vi vill också trygga tillräckliga resurser för rättsvården. Den gråa ekonomin orsakar staten stora förluster i skatteintäkter. En välfungerande polis är också en av de grundläggande förutsättningarna för ett tryggt och säkert samhälle. Är det inte så, minister Soini? Också här var vi tvungna att korrigera regeringens proposition och öka anslagen för polisen.

Finlands anslag för utvecklingsamarbete är för närvarande skamligt små. Regeringen har helt kallt vänt världens mest utsatta människor ryggen. Vi anser att Finland ska ta sitt internationella ansvar och vi återställer därför utvecklingsbiståndet till 2015 års nivå.

I vår alternativa budget har vi räknat ut att kostnaden att höja flyktingkvoten till 2500 är 9,6 miljoner euro. Varför gör vi det inte, i ett läge där situationen i Syrien är så svår som den är?

I vårt bättre alternativ vill vi slopa energistödet och kompensationssystemet för utsläppshandeln, eftersom experter har bedömt dem som ineffektiva. Vi vill också använda hälften av anslagen för regeringens spetsprojekt på ett vettigare sätt och vi vill se över kommunernas uppgifter. Vidare anser vi att sänkningen av bilskatten bör återtas och pengarna användas exempelvis för utbildning. Vi vill också lägga ner Landsbyggsverket MAVI.

Men, vi vill också satsa på pensionärerna genom att höja garantipensionen, samt stöda ensamförsörjarna. Vi har även reserverat pengar för att bygga ut skyddshemmen.

Det handlar om val och alternativ. Ett bättre alternativ.

Statsrådets redogörelse om den nationella energi- och klimatstrategin fram till 2030.

30.11 2016 Joakim Strand

Världen står inför en energiekonomisk förändring, sa näringsminister Olli Rehn när han i förra veckan presenterade regeringens energi- och klimatpolitiska strategi. Sin stil trogen använde Rehn inte överord, men han kunde mycket väl även ha talat om revolution.

För att få till stånd utsläppsminskningar, för att först uppfylla klimatmålen 2030 och sedan 2050, är trafikens andel stor.

När man läser strategin undrar man om regeringens ambitionsnivå är för låg när det gäller övergången till elbilar.

Vi behöver både skattemässiga och lagstiftningsincitament för att främja utvecklingen av elbilar. Vi ligger redan nu efter och satsningarna fram till år 2030 är främst på bilar som går på biobränsle.

Bioenergisatsningen betyder att virkesuttaget ska öka. Det bör ske på ett hållbart sätt. När virkesuttaget ökar måste biodiversiteten beaktas.

Värderade talman,

Svenska riksdagsgruppen finner det synnerligen viktigt att trygga samproduktionen av el och värme. Det är centralt med tanke på vårt nordliga läge och de utmaningar säsongvariationerna innebär. Fjärrvärmeproduktionen bör övergå till produktion som baserar sig på förnybara energikällor.

Då det gäller utvecklingen av olika förnybara alternativ är det viktigt att de planerade stödsystemen är teknologineutrala.

Vindkraften är redan idag ett av de billigaste sätten att utöka den förnybara kapaciteten.

Stödsystemet måste visserligen ses över, men det är en dålig strategi att politiskt bromsa utbyggnaden.

Vi borde på allvar få i gång vår produktion av solenergi.

Vi har en lika stor produktionspotential av solenergi som norra Tyskland. Det borde vi inse och handla därefter. Regeringen borde skapa sporrande element för att så många medborgare som möjligt ska kunna ersätta en del av sin köpta el med lokalt producerad solenergi. Tyvärr försvåras lokal produktion idag av vår egen lagstiftning, med bland annat bestämmelser om tomtgränser som utgör hinder.

Utvecklingen kommer att förändra energisystemen och energimarknaderna och vi ska vara beredda på det. Jag citerar statsrådets redogörelse: I Finland finns således orsak att begrunda hur vårt eget energisystem och vårt näringsliv kan bevara sin konkurrenskraft och dra nytta av förändringen genom att erbjuda lösningar till den globala marknaden.

I regeringens papper betonas helt rätt att energiteknologin med sina nya produkter, service och innovationer har potential att fungera och fungerar redan som en betydande motor för tillväxt. Vi ser det tydligast i min egen hemregion Vasaregionen där andelen cleantech-patent är större än i någon annan region i Norden.

Där förväntar man sig att regeringen ska infria sina löften om ett starkt partnerskap mellan den privata och offentliga sektorn. Men vad ser vi? Tvärtom hotar den offentliga sektorn dra ned på sin servicenivå i denna erkänt dynamiska region.

Är det rätt att man nu medvetet av politiska skäl skjuter innovationsmotorn i foten?

Värderade talman,

Svenska riksdagsgruppen saknar i den energi- och klimatpolitiska strategi en bedömning av den cirkulära ekonomins betydelse i framtiden.

Framtidens melodi kommer mycket att handla om avfallshanteringen och den produktutvecklingen som är förknippad med den. Trots att diskussionen inom EU är livlig om den cirkulära ekonomin, och Sitra beräknat att denna kretsloppsekonomi kan ge ett mervärde för Finland värt 1,5-2,5 miljarder euro, har detta fått bara några rader i strategin. Varför det?

Finlands mål på lång sikt är ett kolneutralt samhälle. Det ska vara möjligt att uppnå genom moderna lösningar och innovationer. Det är ändå även bra att komma ihåg att Finland är när det gäller energin ett nordligt importberoende land och vår energi- och klimatpolitik mår bäst av lösningar som både är målmedvetna och realistiska.

Responsdebatt om budgeten

14.12 2016 Mats Nylund

Värderade talman,

Svenska riksdagsgruppen delar i stort sett regeringens och finansutskottets syn på det ekonomiska läget. Därför landar vår egen skuggbudget på samma slutsumma som regeringens budget. Vår syn på hur man uppnår tillväxt och en höjs sysselsättningsgrad skiljer sig dock på tre avgörande punkter:

Vi anser att det måste satsas på utbildning och forskning. För det andra vill vi se en helhetsreform av familjepolitiken – den finns uppskissad och uträknad i vår alternativa budget. För det tredje anser vi att Finland som exportberoende land måste också i detta ekonomiska läge bära sitt ansvar för internationellt utvecklingsarbete och kriser.

Då man bedömer riksdagens kompletterande anslag till budgeten - de tillägg som finansutskottet gör – kan man lyfta fram både positiva och negativa saker.

Först väsentliga plock från det positiva. Vi välkomnar tilläggsresurserna på skolornas klubbverksamhet, samt satsningen på kvalitativ småbarnspedagogik.

På socialsidan görs en tilläggsatsning på rusvården för kvinnor. Det är bra, men var har satsningen på fler skyddshem uteblivit. Finland har förbundit sig att leva upp till Istanbulkonventionen och det förebyggande arbetet för att motverka våld mot kvinnor och våld i hemmen. I Svenska riksdagsgruppens alternativa budget såg vi till att det fanns resurser för att inrätta 25 nya skyddshem i vårt land, men var uteblev regeringens satsning?

Värderade talman,

Bra är satsningarna på exportfrämjande åtgärder, och jag nämner särskilt tilläggsanslaget för Viexpo som gör ett gott arbete i en våra mest exportinriktade regioner Österbotten.

Bra också att man enats om att ge pengar till jordbruksrådgivningen, 4H-organisationerna, Finlands yrkesfiskarförbund, för det viktiga arbete som Håll skärgården ren gör, samt att Metso-programmet får tilläggsanslag.

Men, finansutskottets betänkande innehåller även högst tvivelaktiga projekt. Vad har man tänkt med det famösa tilläggsanslaget för informationsverksamheten när det gäller invandring? Ska UM använda 250 000 för att informera att Finland är ett skräpland dit det inte lönar sig för invandrare att komma?

Ett av regeringens uttalade mål när det gäller invandringspolitik är att Finland inte ska framstå som ett attraktivt land – hit ska man inte komma i onödan. Är det detta budskap man vill stärka genom informationskampanjen? Svenska riksdagsgruppen ifrågasätter starkt en sådan hållning och tycker att man i stället borde satsa på kampanjer som skapar större medvetenhet om invandringens möjligheter.

Att tilläggsanslaget för Folktinget saknas andra året i följd i budgeten är en brist. Det handlar inte om ett stort anslag, men finlandssvensk intressebevakning ligger lågt på regeringens prioriteringslista.

Tyvärr ligger det uteblivna tilläggsanslaget för Folktinget i linje med gårdagens beslut att inte trygga de språkliga grundrättigheterna i vårt land, genom att säga nej till att det äkta tvåspråkiga landskapet Österbotten får ett fulljour sjukhus i Vasa.

Svenska riksdagsgruppen har i exceptionellt kraftiga ordalag kritiserat regeringen för detta beslut som vi anser diskriminerande och som inte stärker svenskan i vårt land på sikt.

Också jourreformen är en budgetlag – vilket delvis förklarar, men inte det minsta försvarar, att regeringen drivit igenom reformen i en process som är farsartad och inte värdig en rättsstat.

Men tillbaka till jourreformen som budgetlag. Med den vill regeringen åstadkomma nettoinbesparingar på omkring 37 miljoner euro på årsnivå. Här vill jag påpeka att det ändå inte fanns ekonomiska argument för regeringen att säga nej till fulljour både i Vasa och Seinäjoki. Ministeriets expertis har bekräftat att 12+1-modellen inte blir dyrare. Därför finner vi det ofattbart att regeringen inte grep chansen och valde en lösning som grundlagsutskottet ansåg var bäst ur språklig synpunkt och som man skulle ha varit mest nöjd med både i Vasa och Seinäjoki.

Därtill borde regeringen ha lyssnat på våra upprepade varningar om att man inte borde försvaga den offentliga infrastrukturen i en av våra mest växande exportregioner som Vasaregionen är.

Värderade talman,

En budgets värde kan bedömas i hög grad hur stora de sysselsättande effekterna är. Här har regeringen gjort en del ansträngningar, men ändå hörs det också inifrån regeringskretsen röster om att de sysselsättningspolitiska målen inte kommer att uppnås. Detta är allvarligt och Svenska riksdagsgruppen efterlyser fortfarande nya modiga åtgärder för att förbättra sysselsättningen. Ett viktigt steg är att sätta igång den familjepolitiska reformen – och där kom igår positiva signaler från regeringens sida. Läs noga vår skuggbudget när ni skrider till verket.

När vi slår fast den årliga statsbudgeten gäller det också att kunna tänka fördomsfritt på reformbehoven i samhället och väga vad som behöver samhällsfinansiering och vad som inte gör det. Vi måste ha förmåga att tänka out of the box.

Exempelvis VATT har nyligen varit kritiskt till de betydande energistöd som staten delar ut. Liksom vi i vår skuggbudget anser VATT att dessa anslag hellre borde satsas på forskning och utbildning.

Svenska riksdagsgruppen ställer även frågan om inte morgonutdelning av dagstidningar borde bli föremål för samhällsstöd. Frågan kan verka liten, men det är den inte. Det är bara att fråga folk. Med den utveckling vi har nu är det många i landet som bor på ställen som inte har morgonutdelning. Dagstidningen är fortfarande en viktig del av vårt kunskapssamhälle och vår demokrati. Därför är det viktigt att garantera att utdelningen fungerar på ett smidigt sätt i hela landet.

Edellisen perusteella teen seuraavan epäluottamuslause-ehdotuksen:

Sipilän hallitus esittää massiivisia koulutukseen kohdistuvia leikkauksia. Koulutusleikkaukset muodostavat todellisen uhan opetuksen ja tutkimuksen laadulle, koulutuksen tasa-arvolle ja maamme kilpailukyvyille. Hallitus ei myöskään kiistattomasta tarpeesta huolimatta ole valmis uudistamaan perhevapaita, kotihoidontukea ja varhaiskasvatusta. Hallitus leikkaa lisäksi valtavasti kehitysavusta. Leikkausten seurauksena kehitysapu on vain noin 0,40 prosenttiin BKT:sta, ja leikkaukset kohdistuvat suoraan kaikkein haavoittuvimmassa asemassa oleviin ihmisiin. Kehitysapuleikkaukset vaarantavat myös Suomen maineen vastuullisena ja luotettavana kansainvälisenä toimijana. Tämän johdosta eduskunta toteaa, että hallitus ei nauti eduskunnan luottamusta.

Utrikes- och säkerhetspolitiska redogörelsen

21.12.2016 Stefan Wallin

Värderade talman,

Sällan har regeringens utrikes- och säkerhetspolitiska redogörelse skrivits och behandlats i en så utmanade internationell terräng som detta år. Världens gång är direktsändning. Att fånga in den snabbt föränderliga verkligheten på papper har alltså varit nästan omöjligt.

Sedan redogörelses gavs till riksdagen på sommaren har Europa skakats av nya terrordåd, Brexitomröstningen och ett eskalerande krig i Syrien. Därtill har presidentval förrättats i USA. Vilka konsekvenser valresultatet har för USA:s roll i Europa eller världen är ännu en gåta, liksom den nyvalde presidentens utrikespolitik överlag.

En tidens trend är också då man med hybridverksamhet, medvetet riktad desinformation och direkta lögnar i det virtuella rummet försöker skapa oreda och missnöje med politiskt ledarskap och politiska processer eller rent av påverkavalresultat.

Detta i kombination med populism, nationalism och extremism utgör idag en stor utmaning för flera av de demokratiska värderingar vi länge trott är okränkbara, rent av ohotade, i det efterkrigstida Europa. Till bilden hör också vissa EU-länders sätt att internt utmana centrala rättsstatsprinciper - liksom tonfallet i den ryska retoriken och landets bristande respekt för internationell och humanitär rätt.

Konsekvensen av dessa händelser och trender, skilt för sig och tillsammans, är en kall vind i den allmänna atmosfären i Europa.

Även om listan på bekymmer kan göras lång är det ändå mer meningsfullt att försöka hitta lösningar på problemen. Ett är klart: behovet av tätt samarbete i existerande överstatliga organ, internationella organisationer liksom bilateralt har ökat. Det kan inte finnas några andra sätt att lösa konflikter, förtroendekriser och reparera krackelerande relationer mellan länder än med ökat ömsesidigt beroende, alltså integration och samarbete.

Detta står dock inte i motsatsförhållande till ländernas naturliga behov att stärka sin egen säkerhet, vilket också det ofta lyckas bäst i organiserat samarbete med andra likasinnande.

Värderade talman,

För Finland fortsätter de övriga nordiska länderna också i säkerhetspolitiskt hänseende vara en stark och naturlig referensgrupp. Det nordiska försvarssamarbetet, som på ett pragmatiskt och innehållsfokuserat sätt försigår i Nordefco, fungerar bra.

Enligt svenska riksdagsgruppen finns det skäl att läsa Stoltenbergrapporten från 2009 på nytt - med dagens ögon. Vad kunde vi ytterligare göra då det gäller gemensam övervakning av havsområden, luftrummet, samarbete kring Arktis och gemensamma insatser mot cyber- och hybridverksamhet, som dessvärre blivit ett maktpolitiskt instrument att räkna med?

Också bilateralt med Sverige är samarbetsmöjligheterna långt ifrån uttömda. Kompatibiliteten mellan våra försvarsmakter är stor redan idag, vilket delvis beror på det avancerade partnerskapssamarbetet inom ramen för Nato.

En av Finlands viktigaste säkerhetspolitiska bundsförvanter är fortsättningsvis Nato. Utrikesutskottet gör ingen ny bedömning då det konstaterar, att det militärt alliansfria Finland upprätthåller möjligheten att ansöka om Natomedlemskap. I regeringens Nato-bedömning från i våras noteras för sin del, att Nato har en stabiliserande effekt på Östersjöområdet.

Svenska riksdagsgruppen delar bedömningen. I Svenska folkpartiets färskaste partiprogram från juni slår vi dessutom fast vår vision: att Finland år 2025 är medlem i Nato. Ett folkligt stöd är enligt SFP dock en förutsättning för medlemskap, något som också Nato själv förutsätter.

Diskussionen om EU:s försvarsdimension har tagit ny fart i och med kommissionens förslag att grunda en försvarsfond i EU. Den kunde stöda forskning och samordning av materielanskaffningar, där det enligt kommissionen finns stora pengar att spara.

Själva grundfrågan hur långt EU:s säkerhets- och försvarspolitik kan och bör drivas skall idag också bedömas i skenet av Brexit liksom den franska hjälpbegäran med stöd av Lissabonfördraget efter terrorattacken i Paris i november 2015. Toppmötet förra veckan gav mycket riktigt ny belysning.

Flyktingkrisen har också den understrukit vikten av ökat internationellt samarbete, även då det gäller preventiva insatser i potentiella krishärddar. Globala insatser mot klimatförändringen, humanitärt arbete och fokuserat biståndssamarbete med speciell tonvikt på kvinnor och barn är synnerligen viktigt. Svenska riksdagsgruppen lyfter fram FN:s resolution 1325 som ett allt viktigare redskap i detta arbete.

Statsministerns upplysning om regeringens politik för 2017

8.2 2017 Anna-Maja Henriksson

Värderade talman,

Det är enormt viktigt år som vi har framför oss. Jag hoppas därför att riksdagen ska genomsyras av konstruktiv dialog och respekt, vilket både republikens president och riksdagens talman efterlyste då riksmötet öppnades förra veckan.

Vi borde nu fokusera på hur vi tillsammans vill bygga Finland vidare. I år då vi firar 100 år av självständighet kan man inte tillräckligt poängtera regeringens och riksdagens, ledande politikers samt enskilda ledamöters roll då det gäller att skapa framtidstro och hopp.

Vi ska kunna fortsätta bygga ett samhälle där man litar på varandra. Det har varit ett av Finlands trumfkort. Vi måste också kunna lita på regeringens beredningar, att man beaktar fakta. Om inte faktaunderlaget är i skick är det svårt – för att inte säga omöjligt – att enas om kloka och rättvisa beslut.

I Finland ska vi klart och tydligt säga nej till ett postfakta-samhälle.

De politiska kontinentalplattorna är utsatta för press från populism och nationalism runt om i världen. Det gör att vi måste våga stå upp för mänskliga rättigheter och rättsstaten. Inget kan tas för givet, inte heller demokratin. Därför behövs nu tydligt värdeledarskap, också i vårt eget land.

Inkräkthet ger ingen bättre framtid. I ett läge där EU står vid ett avgörande vägskäl, vill SFP och Svenska riksdagsgruppen se en klar EU-vision från regeringens sida. Vad vill Finland med EU? Vad svarar regeringen på den frågan?

Finland är i år ordförandeland i Nordiska rådet. Vi borde bli bättre att använda de existerande nätverken i Norden och ytterligare fördjupa det Nordiska samarbetet. Det skulle också ge oss än mer tyngd i bygget av framtidens EU.

Värderade talman,

När vi tittar på det startade politiska året är social- och hälsovårdsreformen den i särklass största frågan. Det ska sägas tydligt: reformen ändrar radikalt vårt nuvarande kommunbaserade system.

Som politiker är vi skyldiga, oavsett om vi sitter i regeringen eller inte, att syna denna reform extra noga i sömmarna, även grundlagsmässigt. Tidspress eller brådska får inte vara ett argument, som berättigar ett slarvigt slutresultat.

Vårdreformen är en reform som ska utgå från patientens perspektiv, från människan. Ibland undrar jag om regeringen glömt reformens utgångspunkt och syfte – nämligen att få till stånd en bashälsovård som bättre och effektivare beaktar vårdbehovet i hela landet och gör vården mer jämlik.

Större enheter och rationaliseringar leder lätt till att språket hamnar i kläm. Därför borde regeringen inte missa chansen att ta emot de goda passningar som ges för att skapa fungerande tvåspråkiga lösningar. Slå inte sönder vårdstrukturer som fungerar. Vård på eget språk, är en central del av patientsäkerheten!

Värderade talman,

Det är hög tid för regeringen att sätta alla kort på bordet gällande vårdreformen nu, inte bitvis. Kommunerna och vi alla måste få veta vad som kommer inom ramen för valfriheten. Kan vi, värderade regering få ett svar! I början av reformen talades mycket om "totalintegration" av social- och hälsovården. I dag talas väldigt litet om socialvården och äldreomsorgen. Varför? Vad tänker man göra med den för många så viktiga socialvården? Sfp o svenska riksdagsgruppen anser att det är klokast att lämna socialvården och äldreomsorgen kvar hos kommunerna som har lokalkännedomen. Reformen är tillräckligt mastig, även utan äldreomsorgen.

Värderade talman,

Det finns positiva tecken som tyder på en bättre ekonomisk utveckling.

Ändå är sysselsättningsgraden på tok för låg. Oroväckande är att det finns växande branscher som har rekryteringsproblem, samtidigt som arbetslösheten är hög. Vi måste satsa på utbildningen, och vi måste bli bättre att utbilda utgående från arbetsmarknadens behov.

En bra signal nu för att förbättra samhällsklimatet skulle vara att reformera familjeledigheterna. Vår grupp och de flesta andra oppositionspartierna är med på noterna – vad är det regeringen väntar på?

Arbetslivet måste även annars reformeras, för att få flera i jobb, inte minst de unga. Vi stöder här regeringens strävan att skapa fler arbetsplatser och är fortfarande beredda att sitta ned tillsammans.

Vi ska värna om vår nordiska välfärd. Ingen ska lämnas i sticket. Samtidigt måste vi minnas att bestående välfärd uppnås endast via ekonomi och företagsamhet, inte genom att fortsätta ta mera lån.

Statsrådets redogörelse om det globala handlingsprogrammet Agenda 2030

15.2 2017 Anders Adlercreutz

Värderade talman,

Det är bra att regeringen gör en redogörelse, och att vi här kommer åt att debattera den. Och att implementeringen är direkt underställd regeringen. Det ska regeringen ha tack för.

Genom hela den här redogörelsen lyser en vilja att ta i problemet. Det finns analys och den täcker ett brett fält. Hållbar utveckling är inte bara miljö, inte bara klimat, ekonomi eller sociala frågor. Agenda 2030 handlar också om allas rätt till vatten, arbete och hälsa, med särskild fokus på kvinnors och flickors rättigheter.

Hur lever vi hållbart, är den mest elementära frågan man kan ställa sig – om man bor på ett klot, som vi.

Samtidigt kommer man inte ifrån det, att ord och verklighet inte alltid möts. Om man ser hållbar utveckling som ett övergripande mål, nånting som går före allt annat, ska det vara styrande i alla beslut. Utan undantag.

Nu är det inte så.

På många sätt får man den uppfattningen att det är regeringsprogrammet som styr redogörelsen och inte tvärtom. Och det borde vara tvärtom.

Hållbar utveckling ska inte vara som en krydda som vi strör ut litet överallt. Nej, den ska vara själva kastrullen som man kokar i – utgångspunkten.

Därför borde det här också vara en redogörelse som skall gälla över regeringsperioder.

Den stora överhängande frågan är klimatförändringen. Vad gör vi här? Är den styrande i vår politik?

En satsning på bioenergi är naturligt i ett land som vårt, men skalan måste vara rimlig. Det kan inte vara lösningen på hela vår energiförsörjning. Det finns skäl att tro att regeringens vision är för optimistisk. Även statsrådets egen färska utredning konstaterar att om den inhemska skogsavverkningen ökar till omkring 80 miljoner kubikmeter per år så beräknas kolsänkan halveras under perioden 2021-2030. Det kan läsas som en varning. Här måste vi trygga en balanserad, hållbar utveckling.

Samtidigt som vi internationellt talar om att montera ned stöden för fossila bränslen kanaliseras vi våra egna inkomster från utsläppshandeln till dem som förorenar. Det här är varken trovärdigt, eller hållbart.

Det borde vara en självklarhet, att utsläppshandelns inkomster går till att finansiera åtgärder som motverkar klimatförändringen.

Värderade talman,

Hållbar utveckling handlar om globalt ansvar. "Leave no one behind", är den bärande principen. Biståndet är en viktig del av helheten.

Det är inte utan orsak regering fått ris för sin biståndspolitik. Samtidigt som vi talar om samarbete och globalt ansvar, skar vi i fjol ner 70 procent av bidragen till FN.

Vi satsar inte på de fattigaste, ens i den mån denna redogörelse önskar.

Finnfund är ett begränsat redskap som inte svarar mot alla behov, och sällan mot de behov de allra fattigaste har. Här hoppas vi på en ändring av kursen, och på en klar plan på hur Finland skall nå upp till de 0,7 procent som vi officiellt har som mål.

Hållbar utveckling handlar också om att sätta saker i rätt perspektiv, att förstå orsak och verkan. Hållbar utveckling handlar social kohesion, om en ansvarsfull inställning till t.ex. migration.

Jag var i Jordanien för några veckor sedan, ett land med 1,5 miljoner syriska flyktingar. Det är långt flera än det kom till hela Europa under migrationskrisen. Men Jordanien klarar det – det är inte lätt, men de gör det.

Samtidigt gör vi 32 000 asylsökande, av vilka kanske bara 15 000 stannar, till något av en nationell kris. Här kunde vi läsa denna redogörelse i stället – och satsa på integration här hemma. Och samtidigt verka för hållbara mekanismer i Europa, sanna mekanismer för att dela ansvaret och verka för demokratiutveckling och fred i de länder som drabbas. För där vill alla i första hand bo.

Det är bra att regeringen utlovar en färdplan för att bättre utnyttja de möjligheter kretsloppsekonomin ger. EU:s nya avfallsdirektiv siktar på att genom smarta lösningar minska mängden avfall.

Som vi vet finns det även stor ekonomisk potential i den cirkulära ekonomin.

De mål vi ställde upp i klimatavtalet i Paris innebär för oss, för ett land som Finland stora möjligheter att bli global ledare för nya smarta energilösningar.

Finland är en ansvarskännande internationell aktör. Vi är bättre än de flesta. Vi skall vara konsekventa och målmedvetna, ta Agenda 2030 som en utgångspunkt för det vi gör inte bara nationellt utan även internationellt. Vi skall också vara en starkare röst i Europa, visa att vi på allvar tror på internationellt samarbete, på att man är starkare tillsammans.

Statsministerns upplysning om beredningen av lagstiftningen,

21.2.2017 Eva Biaudet

Arvoisa puhemies, ärade talman

"Land ska med lag byggas". Det är ett gammalt visdomsord, men lika aktuellt som någonsin. I själva verket är det mer aktuellt än på länge, det inser vi när vi följer händelserna i Ungern, Polen och Förenta staterna, för att ta några exempel. Vi får aldrig tänka oss laglighetsprincipen och de grundläggande fri- och rättigheterna som en självklarhet. Inte ens här i Finland. SFP har långa traditioner när det gäller att värna om rättsstatens traditioner.

Den högsta laglighetsövervakaren, justitiekansler Jonkka, har uttryckt oro över kvaliteten på lagberedningen och särskilt de konstitutionella problemen måste tas på stort allvar. Det är förstås klart att det funnits brister i lagberedningen redan under tidigare regeringsperioder. Det verkar ändå som om man i inställningen till grundrättigheterna skulle gå mot det sämre. De grövsta exemplen är propositionen om integrationsersättningar för invandrare i höstas, och propositionen om att begränsa rättshjälpen för minderåriga. Från första början stod det klart att integrationsersättningen rimmade ytterst illa med grundlagens bestämmelse om jämlikhet. Ändå fortsatte regeringen beredningen. Men grundlagsutskottet skötte sin uppgift. Det finns flera andra tvivelaktiga propositioner.

Helt bortsett från de enskilda lagförslagen anser vi att det är väldigt oroväckande att det allmänna attitydklimatet gentemot grundlagen har förändrats. Det är alarmerande att ledamöter talar nedlåtande om grundläggande rättigheter. När en ledamot i ett regeringsparti kritiserar grundlagsutskottet och talar om "grundlagsdiktatur", eller när en annan ledamot kallar vårt lands ledande konstitutionella experter "grundlagsfundamentalister", kan det inte förbigås som bara en ploj. Inte ens fastän "grundlagsdiktatur" som begrepp är helt absurt. Det är ju precis därför vi har en grundlag, för att ingen av oss, i motsats till hur det går till i diktaturer, ska kunna utsättas för godtyckligt bemötande.

Vår oro blir inte mindre av att justitieminister Lindström i offentligheten har föreslagit en debatt om att ändra på grundlagen. Enligt Rundradion hänvisade han till asylsituationen. Det är bra att statsministern entydigt konstaterade att någon ändring av grundlagen inte är aktuell. Grundlagen finns till uttryckligen för krävande politiska situationer, och för att skydda minoriteter mot majoritetens godtycke.

SFP anser att grundlagsreformen som trädde i kraft 2000 är lyckad. Det är inte grundlagen som är problemet. Problemet är snarare att regeringen inte beaktar de grundläggande fri- och rättigheterna tillräckligt i beslut och lagberedning. Det är i hög grad en fråga om värderingar och attityder. Regeringen går nu in för kortsiktiga lösningar i stället för ett hållbart samhällsbygge. Att ändra grundlagen kräver två valperioder. Att ändra attityd går snabbare.

Ärade talman,

Om det är grundlagsfundamentalism att anse att de grundläggande fri- och rättigheterna tillhör alla och att människovärdet är odelat, ja i så fall är vi i SFP grundlagsfundamentalister! Och stolta över det. Och även om vi är ett liberalt parti, så är vi konservativa i förhållande till grundlagen. Själva namnet säger allt, grundlagen är grunden för vårt samhälle, och i den ingår samhällets grundläggande värderingar. Om lagberedningen i Finland inte utgår från grundlagen, var hamnar vi då?

Ärade talman,

Regeringens bristfälliga lagberedning yttrar sig inte enbart i attityden till de grundläggande fri- och rättigheterna. Det förefaller som om tjänstemännens och andra experters ståndpunkter också i övrigt sidsteppas på väldigt lätta politiska grunder. Ett beskrivande exempel är förslaget om en kännbar höjning av dagsboten, som det inte finns kriminalpolitiska grunder för. Ett annat färskt exempel är regeringens skatt på båtar och motorcyklar.

En utgångspunkt för god lagberedning är också att riksdagen och medborgarna kan lita på innehållet i propositionerna. Ett exempel på slarvig lagberedning är jourreformen. I propositionen med förslag till jourreform fanns en felaktig hänvisning till grundlagsutskottets beslutspraxis. Så får det inte gå till.

Därför föreslår vår grupp att lagberedningen, särskilt när det gäller stora projekt, ska återgå till kommittéarbete, där man hör en bred krets av sakkunniga och referensgrupper. Det är också av största vikt att man bedömer förslagets konsekvenser för jämställdhet, ekonomi, språk och andra väsentliga faktorer ordentligt och i ett tidigt skede av beredningen.

Det måste visserligen erkännas att vi säkert lite till mans har känt oss frustrerade över hur långsamt och stelt arbetet i kommittéer kan vara. Men när det handlar om lagberedning, är ett långsammare tempo inte sämre. Tvärtom, det medför säkerhet för oss alla. Slutresultatet avgör. Ärade statsminister, vad anser ni, är det inte läge för att överväga att ta kommittéerna till heders igen?

Statsrådets redogörelse om livsmedelspolitik

1.3 2017 Thomas Blomqvist

Värderade talman,

Tänk globalt, handla lokalt. Den här något slitna frasen säger egentligen ganska bra vad sund livsmedelspolitik handlar om. Nämligen att vi befinner oss mitt i en global utveckling, som vi bäst kan hantera genom hållbara lokal åtgärder.

Det är inte svårt att omfatta den allmänna analysen i redogörelsen. Där konstateras att de centrala utmaningarna i livsmedelssystemet handlar om att trygga lönsamhet och produktivitet i primärproduktionen, göra den mer mångsidig, förbättra miljöhållbarheten, utveckla den cirkulära ekonomin och öka konkurrenskraften inom livsmedelsindustrin. Dessutom ska distributionskanalerna bli mer täckande och ett viktigt samhällsekonomiskt mål är att genom att främja hälsosam kost, förbättra livsmedelssäkerheten och förebygga livsstilssjukdomar.

Men, utmaningen är att få dessa fraser och många goda föresatser som finns i statsrådets redogörelse att betyda något i praktiken.

Vad förväntar sig den vanliga jordbrukaren och matproducenten av detta statsrådets papper? Det finns risk att han blir besviken då han hittar ordet jordbrukare bara tre gånger i dokumentet. Här hade man hoppats på mera konkreti.

Den absolut största utmaningen är primärproduktionens lönsamhet. Vi måste få till stånd en livsmedelspolitik som förbättrar lönsamheten. Utan grundläggande lönsamhet är det onödigt att betona vikten av forskningsinvesteringar som tar fram nya produkter och skapar mer framgångsrika livsmedelskedjor.

Värderade talman,

Svenska riksdagsgruppen vill särskilt betona två saker. För det första satsningarna på forskning. För det andra att man klart sätter tyngdpunkt på närproducerad mat.

När det gäller forskning är det viktigt att regeringen inte bara betonar saken i sina strategipapper, utan att det faktiskt syns när man fattar besluten om budgetekonomin.

När det gäller närproducerad mat kan man tala om en tydlig efterfrågan. Folk uppskattar korta avstånd mellan producent och konsument. Därför bör vi utveckla olika typer av regionala och lokala distributionskanaler. Allt fler medvetna konsumenter går med i Reko-ringar, vilket är bara ett exempel på att man uppskattar närmaten.

För att förbättra lönsamheten för de inhemska baslivsmedlen bör det finnas en tydlig ursprungsmärkning. Vi ska kräva obligatorisk ursprungsmärkning som på ett enkelt och klart sätt får fram var varan är producerad, hur den är tillverkad och med vilka råvaror. Även restaurangmat borde ursprungsmärkas.

Det bör absolut vara så att konsumenterna har tillräckligt kunskap när hon eller han väljer sina butiksvoror. Det här är konsumentens och den finländska jordbrukarens gemensamma intresse.

En bättre lönsamhet för inhemsk och lokal matproduktion genom bättre upphandlingsprocesser. Den reviderade upphandlingslagen ger nya möjligheter. Finland kan konkurrera med produkter som kommer från olika delar av EU:s gemensamma marknad, men den givna förutsättningen måste vara att vi ställer samma krav på importerade produkter som vi ställer på de inhemska varorna.

Vi understöder gärna tanken att i högre grad låta mat- och näringsperspektivet ingå i olika ämnen i småbarnspedagogiken, grundskolan och andra stadiet.

Matens och den hälsosamma kostens betydelse för invånarnas hälsa tål även betonas när vi diskuterar livsmedelspolitiken.

Här vill jag också lyfta fram fiskets betydelse. Fisken är en viktig råvara på det finländska matbordet. Ändå görs ingenting för att stärka fiskerinäringen. Här kan man med fog kritisera regeringen för bristande handlingskraft.

Fiskarnas antal minskar. Samtidigt hotar regeringen dra in försäkringen för fiskeredskap och båtar, där staten har gett ett visst stöd. Hur tänker man riktigt?

Värderade talman,

Det finns mycket man ännu kunde säga om statsrådets livsmedelspolitiska redogörelse. Många tankar är bra, men det brister i konkretin.

Vi bör höja förädlingsgraden på våra livsmedel och vi måste bli bättre på marknadsföring också med tanke på export.

Vårt samhälle skulle må bättre om vi alla vet mer om matens ursprung. Samhället, konsumenten, producenten, livsmedelsindustrin skulle vinna på att vi har en livsmedelspolitik som skapar förutsättningar för en lönsam primärproduktion, högklassiga livsmedel och medvetna konsumenter.

Remissdebatt om landskapsmodellen

7.3 2017 Veronica Rehn-Kivi

Värderade talman,

Vad är viktigt när man planerar en vårdreform?

Patientperspektivet, tillgängligheten – att alla har likvärdiga möjligheter till god vård – frihet från tidskrävande byråkrati, demokratisk insyn, samt fungerande vårdenheter som är goda arbetsplatser för en kunnig vårdpersonal.

Det är åtminstone de här sakerna vanliga människor väntar sig av vårdreformen.

Det finns risk för att landskapsmodellen blir ett tungrott och byråkratiskt system som lätt tappar patientperspektivet. Svenska riksdagsgruppen ser en stor risk i att det uppstår ett betydande demokratiunderskott när besluten i landskapen fattas under en kraftig statlig styrning. Och otaliga är de kommuner som helt kommer att sakna representation i landskapsfullmäktige.

Att vi nu håller på att skrota kommunerna, eller åtminstone väsentligt nedmontera dem, är en historisk kursändring i Finland. Vill vi faktiskt det? Vi vet att landskapsmodellen länge varit Centerns önskedröm och förstår att partiet tog chansen att driva igenom modellen efter att ha blivit statsministerparti. Men jag vill ställa frågan: är inte Centern också det traditionella kommunpartiet?

I europeisk jämförelse har Finlands kommunala hälsovårdssystem ett erkänt gott rykte. Genom växlingen till landskapsmodellen verkar det uppenbart att kommuner, som skött sin hälsovård kostnadseffektivt och satsat på förebyggande vård, drabbas extra hårt, också med tanke på det underskott av skattemedel reformen för med sig. Är det rättvist eller ens grundlagsenligt?

Svenska riksdagsgruppen har många gånger bett regeringen att sätta alla kort på bordet. I stället tvingas riksdagen bit för bit ta ställning till denna megareform, utan att ha möjlighet att greppa helheten. Här har vi nu ett 1000-sidigt förslag att ta ställning till, utan att veta vad det blir av det som reformen står och faller på – nämligen valfriheten.

Valfriheten behövs, men den måste ha klara ramar. Den får inte äventyra den offentliga hälsovården.

Vi måste också ställa den enkla frågan: vill patienten ha en sådan valfrihet som regeringen planerar?

Svenska riksdagsgruppen anser att valfriheten i hög grad kan förverkligas genom servicesedlar. Det är skäl att påpeka, att hela den omfattande bolagiseringsproceduren innehåller alltför många risker, både kostnads- mässigt och med tanke på patientsäkerheten. Det som nu planeras är ett politiskt beslut – ja, jag kan inte beskriva det som annat än ett hopplöst kompromissbeslut mellan regeringspartierna!

Värderade talman,

Det kommer tunga varningar från läkarkåren och hälsovårdsexperter angående lagpaketet. När kommer regeringen att lystra till dessa?

Vårt råd till regeringen är att ta skeden i vacker hand och först testa landskaps- och valfrihetsmodellen i några landskap. Vi ser det som oansvarigt att införa ett hårt kritiserat system på en gång i hela landet.

Vi borde inte slå sönder fungerande strukturer, för att i stället börja med något som ingen har testat och ingen kan kontrollera, och ingen heller senare reparera!

På fem minuter är det omöjligt att säga allt man önskar säga om detta mammutförslag. Är kostnadsinbesparingen alls realistisk? Hur blir det med fastigheterna och hur går det för personalen? Varför har det varit så tyst om integrationen av vården – det som skulle vara en av de stora ledstjärnorna? Svenska riksdagsgruppen anser att vården borde integreras bättre, men vi tror ändå att det är klokare att äldreomsorgen och socialvården blir kvar på kommunens ansvar. Där finns lokalkännedomen.

I utskottsbehandlingen kommer vår grupp att föreslå förbättringar när det gäller bevakandet av vården på svenska. Språkminoriteten behöver ett lagstadgat organ med verkligt inflytande på landskapets beslut.

Svenska riksdagsgruppen finner det ofattbart att regeringen kommer med ett förslag om sänkt avräknings-

grund för klumpsumman till Åland, utan att alls ha förankrat saken hos landskapsstyrelsen på Åland. Är det faktiskt så här Finland, som firar 100 år, ska sköta sina relationer till Åland?

Till sist: Svenska riksdagsgruppen är rädd för att det som från första början skulle handla om att enskilda människor ska komma snabbare till läkare – och därtill att få ett vårdssystem där socialvården bättre vet vad hälsovården gör – har blivit ren maktpolitik med alltför många frågetecken och riskfaktorer.

Regeringens försvarspolitiska redogörelse

8.3.2017 Stefan Wallin

Värderade talman,

Regeringens försvarspolitiska redogörelse är den första i sitt slag då den denna gång brutits ut från den utrikes- och säkerhetspolitiska redogörelsen och avgivits som en separat helhet. Även om förfarandet är nytt finns det goda grunder för att fokusera speciellt på försvaret uttryckligen just nu.

Den 100-åriga republikens försvarsmakt har den största efterkrigstida strukturreformen bakom sig och stora investeringsbehov i speciellt flottan och flygvapnet framför sig. Samtidigt rör de politiska kontinentalplattorna på sig på många håll i världen, ibland i fullständigt otippad riktning. Allt tycks påverka allt – även oss här uppe i Norden.

Därför är det viktigt att göra en ordentlig omvärldsanalys som bakgrund till de skäl som fortsättningsvis motiverar satsningar på ett trovärdigt försvar. Denna redogörelse är en av tre sådana beskrivningar på kort tid då man räknar in regeringens NATO-bedömning och den utrikes- och säkerhetspolitiska redogörelsen, som regeringen gav förra sommaren och riksdagen – en brittisk folkomröstning och ett amerikanskt presidentval klokare – sedan responsdebatterade före julen.

Regeringen, stödd av den parlamentariska uppföljningsgruppen, förtjänar ett erkännande för klarspråk i sina bedömningar. Det finns naturligtvis i dagens läge ingen orsak att hymla då man granskar Rysslands maktpolitik, annekteringen av Krim och aktiviteterna i östra Ukraina.

Dessvärre överdriver regeringen heller inte då den i ingressen till redogörelsen konstaterar att "Man måste bereda sig på att militära maktmedel eller hot om, sådana kan komma att användas mot Finland". Det är trist, men tyvärr realpolitiskt nödvändigt att också en sådan mening måste formuleras år 2017 i det Europa och kring det Östersjöområde, vi redan trodde hade blivit en symbol för bestående stabilitet.

Värderade talman,

Den försvarspolitiska redogörelsen ges i en tid då Finlands militära verksamhetsmiljö har förändrats. I redogörelsen konstaterats att den militära aktiviteten och de militära spänningarna i Östersjöområdet har ökat, tiden för förvarning vid militära kriser har blivit kortare och tröskeln för att ta till maktmedel har sänkts

Därför behöver Finland alltså ett försvarssystem som är trovärdigt, nationellt och modernt, samt sådana investeringar som försvarssystemet kräver.

I kristider är det sortiment metoder som kan användas mot Finland ganska brett. Sårbarheten i samhället har ökat. Vi behöver fortfarande beredskap i alla försvarsgrenar; vi måste ersätta de prestationsförmågor som tas ur bruk, underrättelseverksamhet – men också en effektiv beredskap att möta hybridangrepp, där någon part exempelvis genom att sprida lögn försöker påverka folkopinionen och därigenom det politiska beslutsfattandet eller de politiska processerna. I ett öppet samhälle är detta en enorm utmaning.

Den mest konkreta delen av försvarsredogörelsen handlar om sjö- och luftförsvarets stora, strategiska projekt för att upprätthålla prestationsförmågan och hur dessa ska garanteras resurser. Flottilj 2020 och HX-projektet är till sin storlek ytterst betydande investeringar. Det är samtidigt klart att anskaffningarna behövs för att trygga vårt lands försvarsförmåga. Det finns en obalans mellan försvarets utvecklingsbehov och den nuvarande resursnivån. Utan korrigeringsåtgärder försvagas försvarsförmågan.

Vårt lands säkerhet är inte en konjunkturfråga, utan den bör man slå vakt om ständigt, beaktande de förändrade hotbilderna. Så gjorde även den regering som år 1992 mitt i den ekonomiska recessionen med försvarsminister Elisabeth Rehn i spetsen rodde i hamn den stora Hornet-anskaffningen. Det vore även rekommendabelt att man i dag med stor politisk enighet kunde fatta beslut om att utveckla försvarsmaktens prestationsförmåga och om nödvändiga anskaffningar.

Värderade talman,

Ett land som Finland gör klokt i att samarbeta aktivt i alla sådana strukturer som stärker vår säkerhet. Det innehållsfokuserade nordiska försvarssamarbetet, bilateralt samarbete med Sverige, EU, OSSE och det avancerade partnerskapet med Nato är exempel på sådana strukturer. Redogörelsen konstaterar korrekt att Finland upprätthåller möjligheten att ansöka om Nato-medlemskap och agerar så, att inga praktiska hinder står i vägen för ett eventuellt medlemskap. Ett eventuellt medlemskap kräver dock ett brett politiskt stöd och en positiv folkopinion, vilket också NATO själv förutsätter av potentiella nya medlemsstater.

En öppen diskussion om utrikes- och försvarspolitik är ett mognadstecken i det 100-åriga Finland som vi har orsak att vara stolta över.

Interpellation om nedskärningarna i yrkesutbildningen

15.3 2017 Mikaela Nylander

Värderade talman, Arvoisa puhemies,

Finland fördummas, om du inte röstar. Så lyder utbildningsfacket OAJ:s devis inför kommunalvalet. Och OAJ har belägg för sitt påstående. Utbildningen är central i kommunalvalet. Om vårdreformen blir verklighet kommer över hälften av kommunens serviceuppdrag handla om utbildning, småbarnspedagogik och bildningstjänster.

Yrkesutbildningen på andra stadiet befinner sig nu i en mycket stor omvälvning. Interpellationen ska ses som ett sätt att påverka i sista minuten nu då regeringen håller på att slutföra sitt reformförslag. Svenska riksdagsgruppen vill försäkra sig om att lagpaketet går i rätt riktning.

Den linje regeringen har valt är oansvarig. Det är oansvarigt att man valt att först ta bort pengarna och först sedan se på vad man kan göra åt innehållet med de resurser som blir kvar. Här gjordes ett kardinalfel – man borde först ha spikat innehållet och riktlinjerna.

Visst, även den förra regeringen ansåg att en reform var nödvändig, vilket även hade betytt nedskurna resurser. Men här finns en stor skillnad. Åtminstone Svenska riksdagsgruppen tog det utbildningslöfte, som alla partier gav inför riksdagsvalet, på största allvar. Alla var rörande eniga om att nedskärningspolitiken när det gäller utbildningen har nått vägs ände. Men vad gör regeringen? Skär med hård hand ytterligare i utbildningsresurserna, som om inget löfte skulle ha getts.

Nu ställer jag frågan: hur planerar regeringen att i praktiken garantera att yrkesutbildning är regionalt tillgänglig?

I yrkesläroanstalternas vardag syns nedskärningarna i form av inskränkt utbud på utbildning, minskad närundervisning och tyvärr kraftiga personalminskningar.

Vi är på riktigt oroliga för hur närundervisningen ska tryggas. Och vi hoppas verkligen har beaktat de många utlåtanden som kommit på lagutkastet.

Regeringen vill på ett nytt sätt få med arbetslivet i yrkesutbildningen. Praktisk erfarenhet från arbetslivet ska erkännas som kunskap och kunna räknas till godo när man bygger upp sin yrkesexamen. Det är ok, men här vill jag framhålla att balansen blir en utmaning. Det får ju inte bli så att man i närundervisningen inte lär ut grunderna i bokföring, bara för att en del av studerandena redan har fått den kunskapen i arbetslivet.

Vi måste medge att det handlar om en stor fråga som måste tacklas rätt - det att yrkesutbildningen blir ett samspel där arbetslivet i högre grad är med.

Alla måste hållas med i utvecklingen och vi bör se till att olika specialgrupper inte halkar efter.

I interpellationen vill vi fästa regeringens uppmärksamhet särskilt vid unga män som slås ut. Även om min uppfattning är att utslagningen vanligen sker redan tidigare i livet, så får inte omvälvningen inom yrkesutbildningen leda till att detta fenomen bara stärks.

Värderade talman,

Det är regeringens ansvar att garantera en tillräcklig regional tillgänglighet. Vår riksdagsgrupp efterlyser även förståelse för de svenska läroinrättningarna och utbildningsprogrammen som ofta är små och därmed sårbara. Om vi vill utveckla ett tvåspråkigt Finland, ska vi inte putsa bort utbildningsprogram som är de enda som utbildar till ett visst yrke på svenska.

Det är lätt att dela oron från fältet om att reformen urholkar förutsägbarheten, som är viktig för dem som planerar yrkesutbildningen. Regeringen har skäl att ännu en gång fundera på om 50 procent är för lågt när

det gäller basfinansieringen. Att den andra 50-procenten av finansieringen är en rörlig del som grundar sig på prestation och resultat kan göra kontinuitet högst osäker.

Svenska riksdagsgruppen hoppas att ansvariga ministrarnas löfte om tillräckligt stor flexibilitet blir av när lagförslaget tar form. Det kan rädda mycket.

För att travestera lärarfacket OAJ:s devis: Finland för dummas, om regeringen misslyckas i yrkesutbildningsreformen. Det har vi inte råd med.

Interpellation om regeringens social- och hälsovårdsreform

4.4. 2017 Anna-Maja Henriksson

Värderade talman,

Det är skäl att genast påminna om vad som har varit målet för hela vårdreformen. Vi har alla varit eniga om att reformen ska skapa en bättre tillgång till vården – alla medborgare ska behandlas på lika grunder. Andra centrala målsättningar har varit kortare köer och att patienten ska smidigt bemötas av sakkunnig vårdpersonal på rätt ställe.

I regeringens modell har förvaltningen fått en alltför dominerande roll. Svenska riksdagsgruppen tvivlar på att en ny förvaltningsnivå är det rätta svaret. Nu blir fokus på den gigantiska förvaltningsapparaten, inte på det som borde vara reformens entydiga mål: att göra tillgången till läkare och annan vårdpersonal enklare.

Det regeringen håller på att skapa, handlar inte om någon verklig självstyrelse för landskapen. Man konfiskerar pengarna och beslutsmakten från kommunerna och erbjuder statsstyrda landskap i stället – det är inte svårt att förutse att landskapen direkt från början kommer att brottas med ett stort demokratiunderskott.

Värderade talman,

Det finns de som undrat – bland annat omsorgsminister Rehula – varför SFP vill att socialvården och äldreomsorgen ska bli kvar hos kommunerna. Först vill jag säga att det inte borde vara en överraskning för någon att vi anser det. Det var vår åsikt under förra valperioden och det anser vi även nu.

Vi är mycket oroliga för vad som kommer att hända med socialvården, äldreomsorgen och för att inte tala om mödra- och barnrådgivningen vars framtid är fullständigt oklar. Varför ändra på ett framgångsrikt koncept som är känt världen över?

Minister Risikko och Samlingspartiet har i offentligheten fört fram tanken på att kommunerna och städerna borde få fortsätta producera vårdtjänster. SFP välkomnar tanken, men understryker att det borde gälla alla kommuner på lika villkor. Vi vill gärna se det som en öppning för att låta kommunerna fortsätta sköta socialvården och äldreomsorgen.

Värderade talman,

Svenska riksdagsgruppen anser att valfrihet som utgångspunkt är en bra sak. Men vad gör regeringen?

I stället för att utvidga systemet med servicesedlar – som skulle vara fiffigast och även gynna små hälsoföretag och tredje sektorn – väljer man att genomföra en mastig operation som man inte vet vad den leder till och som många experter varnar för.

Valfrihet kan förverkligas på tiotals olika sätt. Regeringen har valt att ta den svåraste vägen.

Enligt regeringens modell ska bolagisering av den offentliga vården ske i stor skala och allt på en gång. Vår grupps entydiga slutsats är att regeringens valfrihetsmodell inte är ändamålsenlig. Den är för invecklad, den skapar massiv byråkrati och den hotar att höja vårdkostnaderna – trots att man försöker säga motsatsen.

Regeringspartiernas partiledare har inte övertygat då de i valtenter och andra sammanhang har försvarat sin valfrihetsmodell. Man har bland annat låtit förstå att det går att lagstifta så att ett litet företag i hälso-branschen ska kunna fungera som tidigare. Det som om regeringens ansvariga ministrar blundar för vad som redan håller på att ske.

Jag talade nyligen med en tandläkare i Österbotten som sedan fem år tillbaka har jobbat på en självgrundad privat tandläkarstation med 14 anställda. Hon har blivit kontaktad av flera stora vårdbolag som med tanke på vårdreformen vill köpa upp tandläkarstationen, men hon vill inte sälja utan hon vill fortsätta som tidigare i mindre skala och med personliga patientkontakter.

Budskapet är ändå att små stationer inte kan överleva efter reformen. Små kliniker och stationer, även väldigt lönsamma sådana, köps upp av jättarna varje vecka här i landet.

Värderade talman,

Är det en sådan här utveckling vi vill ha? Svenska riksdagsgruppen säger nej.

Nu behövs timeout. Det här är en stor och viktig reform. Ge tillräckligt tid för beredning och genomförande. Språkminoriteten behöver ett lagstadgat organ med verkligt inflytande på landskapets beslut.

Testa modeller i enskilda landskap och se hur de fungerar, innan man låter helhetsreformen avancera.

Nu är osäkerheten stor och expertvarningarna många. Jag tror att vi alla åtminstone kan vara eniga om att det borde vara förbjudet att spela hasard med folks hälsa.

Värderade talman,

Jag understöder förslaget om misstroende för regeringen.

Remissdebatt om planen för de offentliga finanserna 2018–2021

3.5.2017 Mats Nylund

Värderade talman,

Regeringen Sipilä har haft sin halvtidsöversyn av regeringsprogrammet och uppdaterat handlingsplanen för den offentliga ekonomin. Slutresultatet är svagt positivt, men ganska anspråkslöst.

Det syns tydligt att Sannfinländarnas urusla resultat och Centerns mycket svaga resultat i kommunalvalet har gjort att regeringen är mycket försiktig – för att inte säga handlingsförlamad.

Regeringens viktigaste mål, att öka antalet arbetsplatser och höja sysselsättningsgraden till 72 procent, kommer inte att uppnås trots att konjunkturerne nu svängt till det bättre. De flesta stora beslut som enligt sakkunniga skulle krävas för att nå dit har skjutits upp eller helt lagts på is.

Det blev ingen förnyelse av arbetsmarknaden med större möjligheter att sluta lokala avtal.

Det blev ingen förnyelse av familjepolitiken trots att det finns flera goda modeller som både skulle förbättra kvinnornas ställning på arbetsmarknaden och öka männens möjligheter att vara hemma längre med sina barn när de är små.

Det blev inga modiga skattebeslut som skulle minska på det ytterst höga skattetryck vi har på arbete i Finland. Och här måste man fråga regeringen: varför tar ni inte den chans som nu erbjuds?

Experterna är eniga om att vård- och landskapsreformen betyder att vårt skattesystem kommer att genomgå en radikal förändring. Borde man inte gripa chansen att samtidigt med denna omräkning göra andra skattebeslut som är vettiga och som minskar på den hårda beskattningen som vi har på arbete?

Värderade talman,

De åtgärder som regeringen ska ha beröm för är de sänkta dagvårdsavgifterna, som minskar på flitfällorna. Bra är även att man styr resurser för att förbättra kvaliteten på småbarnspedagogiken och stärker jämlikheten i landets grundskolor. Liksom ungdomssatsningarna.

Även försörjartillägget i studiestödet är välkommet, även om det inte räcker till för att kompensera de tidigare nedskärningarna i studiestödet. Detsamma kan man säga om satsningarna på Tekes och Finlands Akademi – de är helt nödvändiga, men kompenserar inte de tidigare kraftiga nedskärningarna av utbildningsresurserna.

Fastän vi alla vet att regeringens handlingsprogram är otillräckligt, så har regeringen paketerat åtgärderna så att det ser bra ut. Man talar vackert om olika korgar – för kompetens, tillväxt och sysselsättning, omsorg, förnyelse och säkerhet. Men räcker innehållet i korgarna till?

Svenska riksdagsgruppen hade hoppats tydligare riktlinjer för hur arbetsmarknaden ska förnyas och på vilket sätt småföretagsamheten ska stimuleras. På sikt behöver Finland även stärka utbudet av arbetskraft, vilket Sveriges förra finansminister Anders Borg betonade i sin Finlandsrapport som han för ett par år gjorde tillsammans med Juhana Vartiainen. Har regeringen medvetet glömt bort denna rapport?

Vi borde omgående slopa behovsprövningen av utländsk arbetskraft, särskilt nya startup-företag har krävt det. Men i stället gör regeringen upp sina kalkyler som utgår från mindre invandring. Det är sorgligt och en fullständig vanföreställning att tro att ett mer slutet Finland ska kunna erbjuda större välfärd och trygghet.

Värderade talman,

Regeringen har haft ambitiösa målsättningar att höja sysselsättningsgraden och få till stånd inbesparingar genom vårdreformen. Vid halvtidsöversynen presenterades ändå inga betydande åtgärder med tanke på sysselsättningen. Däremot satsas en miljard euro på de datasystem som ska rationalisera vården. De pengar som satsas på vårdreformen ter sig säkert nödvändiga, men samtidigt pratar man om att inbesparingseffekten av vårdreformen är tre miljarder.

Jag är säkert inte ensam om att tycka att detta förefaller något underligt. Man säger att sysselsättningen växer och att vi samtidigt får inbesparingar i miljardklassen fastän experterna betraktar det som en ren utopi. Bästa regeringen, hur har ni räknat för att få denna ekvation att gå ihop?

Värderade talman,

Särskilt när det gäller regeringens stora reform, vårdreformen, står mycket på spel, också finansiellt. När regeringen, vad jag förstår nästa vecka, ger sitt förslag till valfrihetsmodell måste de små- och medelstora företagens roll tryggas. Det är en katastrof – jag upprepar: en katastrof – om lagstiftningen inte skyddar verksamhetsförutsättningarna för små hälsoföretagen och tredje sektorn.

Vår social- och hälsovård får inte bli en tummelplats för de stora hälsojättarna – här måste regeringen se sitt ansvar och inte vara naiv.

Statsministern sa efter halvtidsöversynen att regeringen når sina mål om ekonomin växer med två procent. Det är bra med en optimistisk grundton, men vi vet att Finansministeriet förutspår en klart lägre tillväxt.

Men om Finland ska överträffa prognoserna måste vi ha en klar strategi i väsentliga framtidsfrågor. EU:s avfallsdirektiv och materialåtervinningsindustrin väntas ge tusentals nya jobb.

Delningsekonomi är också framtidens melodi. Populariteten med delningsekonomi ökar ständigt, men lagstiftningen hänger inte med. Finland borde vara mer proaktiv i att förnya lagstiftningen så att spelreglerna blir klara.

Vi bör satsa på nya branscher. Finlands ekonomiska utveckling beror i hög grad på hur företagen kan ta till vara innovationer och ny forskning. Bland annat energisektorns kraftiga förändring och Paris klimatavtal skapar stor potential inom miljöteknologi och cleantech, som vi ännu bättre bör kunna utnyttja.

Svenska riksdagsgruppen

Ställningstagande godkänt 25.8 2016 vid sommarmötet i Borgå

1) Vi behöver en familjepolitisk helhetsreform.

Dagens nuvarande system fördröjer kvinnors inträde i arbetslivet.

En av viktigaste åtgärderna för att få upp sysselsättningsgraden i samhället är att främja kvinnors sysselsättning. Det sker bäst genom att förnya systemet med familjeledigheter och genom att reformera hemvårdsstödet. Faktum är att de flesta familjer söker en dagvårdsplats för sitt barn senast då barnet fyller två år. I den åldern har barnets sociala behov vaknat och det är pedagogiskt motiverat att vårdas i grupp. Därför anser vi att tiden för att kunna utnyttja hemvårdsstöd borde förkortas med ett år. Genom förkortningen kan föräldern som är hemma med barnet tidigare återvända till arbetslivet. Familjer kunde flexibelt ges rätt att själv besluta när under barnets tidiga uppväxtår man utnyttjar möjligheten till hemvårdsstöd.

Parallellt med reformen av hemvårdsstödet bör familjeledigheten fördelas jämnare mellan båda föräldrarna. Papporna bör fås att ta större ansvar för vården av barnet. Idealet vore att gå in för 6+6+6-modellen. Man bör kunna utvidga kretsen som kan använda rättigheterna, exempelvis så att föräldraledighet gäller även pappor som inte bor med mamman, eller en annan nära anhörig om det inte finns två föräldrar.

Den tredje delen av vår familjepolitiska helhetsreform är avgiftsfri småbarnspedagogik för alla barn som fyllt tre år. Att bara cirka 75 procent av de finländska barnen över tre år deltar i småbarnspedagogiken är på tok för litet. Vi borde gå in för den svenska modellen där fyra timmar småbarnspedagogik dagligen är gratis. De timmar som överskrider fyra timmar är avgiftsbelagda.

Svenska riksdagsgruppen är nöjd med att lärarfacket OAJ nyligen gått in för att backa upp denna modell och att undervisnings- och kulturminister Grahn-Laasonen visat intresse för den. Nu förväntar vi oss målmedvetna åtgärder.

2) Vi behöver ryggrad i utlänningspolitiken.

Regeringen fortsätter sin inhumana flyktingpolitik som Svenska riksdagsgruppen på inga villkor kan godkänna.

Förkortningen av besvärstiden för ett asylärende från 30 dagar till 21 eller 14 dagar beroende på instans motiveras med att processen skall för snabbas. De facto handlar det om att göra det svårare för asylsökande att få uppehållstillstånd i Finland. Ju kortare tid för besvär och ju sämre möjlighet till rättsligt biträde, desto svårare blir det för den asylsökande att göra sin rätt gällande. Också grundlagsutskottet ställde sig kritiskt till förslaget. Det nu stadfästa lagförslaget begränsar avsevärt asylsökandes möjligheter att få rättshjälp. Asylsökandes särskilt utsatta situation, traumatisering, tortyrfall, bristande läs- och skrivkunskaper eller låga ålder gör det svårare att föra ett tydligt asylsamtal.

Vi kan inte acceptera en utlänningspolitik som leder till att offer för människohandel hänsynslöst avisas. Vi kräver även att offer för människohandel ska ha rätt att få plats på skyddshem.

Svenska riksdagsgruppen uppskattar den aktivitet som författare, rättslärda och andra medborgare visat då det gäller att protestera mot den allt stramare asylpolitiken.

Förhoppningsvis vaknar regeringen nu med statsminister Sipilä i spetsen till insikt. Vi kommer att fortsätta kräva svar och kursändring av regeringen. Vi vill leva i ett humant Finland där människan sätts i fokus och där värdegrunden är stabil. Vi mår alla bättre i ett sådant samhälle.

Regeringen borde också ta till sig kritiken som visar att den skärpta asylpolitiken de facto förlänger besvärprocesserna vilket i längden blir dyrare.

3) Vi behöver förnya arbetslivet.

Det är bra att regeringen i samband med budgetmanglingen strävar att hitta nya åtgärder för att skapa flera jobb. Sysselsättningsgraden måste upp.

Hänvisande till ovanstående punkter 1 och 2, kan konstateras att det inte har gjorts tillräckligt för att bättre integrera invandare och unga kvinnor i den arbetsreserv som behövs för att bygga upp vårt land.

Vi efterlyser också nya ansträngningar för att förbättra omständigheterna för lokala avtal och vi förstår inte arbetsminister Lindströms ointresse för att driva denna process vidare. Vi behöver en helt ny samtalskultur på arbetsplatserna där arbetsgivare och arbetstagare diskuterar sig fram till lösningar som är bäst för företaget eller den offentliga arbetsplatsen.

Välmående i arbetslivet har vi heller inte mera råd att negligera. Det kan bevisligen spara samhället miljarder, samtidigt som det kan spara på individens hälsa. Ett nationellt program för bättre arbetshälsa bör snarast initieras. Ju bättre människor mår, desto längre orkar de jobba. Samtidigt blir kostnaderna för sjukfrånvaro och förtidspensionering lägre och produktiviteten blir bättre. Vi kan erbjuda regeringen ett konkret förslag på hur man kan åtgärda arbetshälsan.

Riksdagsgruppen presenterade ett 10-punkters program för att skapa mer jobb på sitt sommar-
möte den 24 augusti 2016, jfr skilt pressmeddelande.

4) Vi behöver patientorienterade vårdlösningar.

Svenska riksdagsgruppen inser behovet av en vårdreform, men anser att det är oklokt av regeringen att genomföra vårdreformen och landskapsreformen samtidigt. Nu riskerar förvaltningslösningarna bli det viktiga och grundfrågan hur patienten ska få en bättre och effektivare vård bli av sekundär betydelse.

Det finns en oro för att den stora reform som regeringen nu driver igenom resulterar i en försämrad service, samtidigt som man med de nya strukturerna inte lyckas få ned kostnaderna.

Också skillnaderna mellan regionerna riskerar växa. Regeringens beslut att driva igenom jourreformen före vårdreformen är olyckligt. På det sättet binder regeringen upp landskapen innan de har getts sin självbestämmanderätt.

Finland behöver utöver HUCS minst ett sjukhus med fulljour som fungerar på både svenska och finska. Det förutsätter Svenska riksdagsgruppen. Att landskapet Österbotten med sin stora svensk-språkiga befolkning skulle bli utan fullskalig dygnet runt jour är helt oacceptabelt. Vi efterlyser fortfarande att regeringen gör noggranna språkkonsekvensanalyser och bär sitt ansvar för ett tvåspråkigt Finland. Det är inte heller förenligt med ansvarsfull politik att nedgradera sjukhuset i en av Finlands, ekonomiskt och forskningsmässigt, mest livskraftiga regioner.

Professorn i förvaltningsrätt Olli Mäenpää har granskat de grundläggande språkliga rättigheterna i.

Mäenpää konstaterar att förslaget till ny jourstruktur är bristfälligt, särskilt när det gäller utvärderingen av centralsjukhusen i Vasa och Seinäjoki. Han konstaterar att en administrativ centralisering av specialsjukvården är en så stor omorganisering att man måste välja det alternativ som bäst tillgodoser de grundläggande språkliga rättigheterna. Det här kan innebära problem när lagförslaget ska behandlas i grundlagsutskottet, konstaterar Mäenpää.

Som riksdagsgrupp är vi bekymrade över att statsministerpartiet Centern verkar negligera grundlagskritiken.

Svenska riksdagsgruppen kräver att man i alla landets svensk- och tvåspråkiga regioner ska ha rätt att använda sitt modersmål vid sjuktransporterna.

Den vård- och jourreformen som regeringen har skissat upp kommer att leda till längre transportsträckor. För att undvika ett ambulansrally bör reformen genomföras så att medborgarna runt om i landet kan garanteras jämlik tillgång till allmänmedicinska dygnet runt-jourtjänster vid hälsocentra-
ler och regionsjukhus.

5) Vi behöver bana väg för framtidens energimarknad.

Energirevolutionen är en möjlighet för Finland. Genom att skapa en dynamisk hemmamarknad ger vi våra företag en möjlighet att gå på export med stöd av starka referensobjekt.

Parisavtalet ställer stora krav på vår energiproduktion. Före år 2030 skall vi skära ner våra CO2 utsläpp med 39 % och andelen förnybar energi i vår energipalett skall överstiga 50 % . Det kräver åtgärder.

Framtidens energiproduktion kommer i allt högre grad att ske lokalt. Vi har en stor potential för bioenergi, för vindenergin och för solenergi. Men vi har ett stödsystem som inte verkar på ett optimalt sätt, och en lagstiftning som inte främjar lokal produktion.

Vårt nuvarande stödsystem för förnybar energi baserar sig på inmatningstariffer. Detta system bidrar inte till en jämlik, konkurrenskraftig marknad. För att säkerställa en bred palett produktionsformer bör framtidens marknad för förnybar energi basera sig exempelvis på auktioner. På det sättet skapar vi en jämlik marknad där prisnivån är rimlig. Lokal produktion måste underlättas genom att möjliggöra kollektivt ägda småkraftverk utan att de belastas med oskäligena bikostnader. Bolagsform eller tomtindelning skall inte vara ett hinder för utbyggnad av lokalt producerad förnybar energi.

6) Vi behöver en positiv attityd, satsningar på utbildning och företagande.

Över lag behöver vi ett positivare andligt klimat här i landet. Trots kräftgången i ekonomin måste vi tro på en bättre framtid. Negativism smittar lätt av sig och man kan se en oroväckande trend bland unga människor. Många väljer att flytta utomlands, till Sverige och andra länder, för man upplever att framtiden är oviss här, men också för att man upplever att det mentala klimatet inte är tillräckligt sporrande. Vi har inte råd med en sådan hjärnflykt.

Regeringspartiernas utbildningspolitiska festtal och vallöften är tyvärr totalt bortkopplade från den verklighet i vilken regeringen agerar. Vi i Svenska riksdagsgruppen ser kunnsande, utbildning och forskning som nyckeln till Finlands framgång såväl nu som i framtiden. Istället för kortsiktiga nedskärningar, ska vi satsa på kunnsande och bildning.

Svenska riksdagsgruppen anser att det måste göras mera radikala förändringar i arbetslivet. Tröskeln att anställa och tröskeln att ta emot jobb måste bli lägre.

För att få unga lättare in i arbetslivet har vi förespråkat en minijobs-modell som också har praktiserats i Tyskland.

Kortsiktigt av regeringen är också att i nästa års budget skära ned på den uppsökande ungdomsverksamheten, som SFP under tidigare regeringsperioder framgångsrikt har varit med och byggt upp. Det är relativt små resurser som behövs för att upprätthålla uppsökande verksamhet, som kan hindra tidig marginalisering.

Finland har mycket att vinna på att vidta åtgärder som signalerar att företagare uppskattas och att vårt land är smidigt och attraktivt för företagare. Vi välkomnar en övergång till momsbetalning enligt kontantprincipen, men vi efterlyser också andra åtgärder som gynnar företagande. Regelverken bör förenklas och vi understöder förslaget att ge tillväxtorienterade företag möjlighet att uppta samfundsskatten som en skatteskuld under de fyra första åren.

7) Vi behöver fler som tar hänsyn till svenskan i Finland

Svenska riksdagsgruppen oroar sig för att svenska strukturer inom vården och rättsväsendet i Finland i allt större grad begränsas och raderas. Samtidigt verkar det i samhällsklimatet allt mer acceptabelt att visa sin okunskap eller direkt negativa inställning gentemot det svenska i Finland. Vi kräver att regeringen gör språkkonsekvensbedömningar i alla centrala förvaltningsreformer som berör det tvåspråkiga Finland och att alla opinionsbildare tar avstånd från fördomar eller direkt fientliga inställningar som riktats mot finlandssvenskar.

Regeringen borde nu förstå att satsa mer på kunskaper i de inhemska språken, inte mindre. Det ger oss konkurrensfördelar. Goda språkkunskaper är porten till vårt eget samhälle, Norden, Europa och världen.

Tio punkter för att förbättra sysselsättningen

1. Fler kvinnor på arbetsmarknaden genom att förnya hemvårdsstödet och systemet för familjeledigheter.

I sin nuvarande form ökar dagens system löne- och pensionsskillnaderna mellan kvinnor och män samt skapar hinder för en jämlik karriärsutveckling. Statistiken talar sitt tydliga språk, då unga kvinnors sysselsättningsgrad i alla nordiska länder är högre än i Finland.

2. Arbete åt unga med en minijobsmodell.

Ungdomsarbetslösheten är på en alarmerande nivå och måste med olika åtgärder korrigeras snarast. I vår minijobsmodell får ungdomar under 30 år tjäna 500 euro i månaden utan att inkomsten påverkar stöd eller andra förmåner. Arbetsgivarna betalar i sin tur lägre arbetsgivarkostnader då de anställer en ung person.

3. Gör den inkomstrelaterade dagpenningen mer sporrande genom att höja summan och förkorta utbetalningstiden.

Erfarenheterna av en liknande modell i Danmark är goda. Utredningar som gjorts i Finland visar att arbetslösa får ny anställning antingen strax efter att de blivit arbetslösa eller precis innan stödet tar slut. Därför är stödbehovet störst i början av arbetslöshetsperioden.

4. Se till att arbetssökande och arbetsplatser hittar varandra genom att konkurrensätta arbetsförmedlingen.

Genom att låta privata arbetsförmedlingar stöda de offentliga TE-byråerna förbättrar vi matchningen mellan lediga arbetsplatser och arbetssökande. De regionala försöken med privata arbetsförmedlingar i Nyland och Birkaland har visat sig vara lyckade.

5. Höj hushållsavdraget.

Genom att höja övre taket på och den avdragbara andelen av hushållsavdraget ökar vi skatteintäkterna, stöder företagsamhet, sporrar kvinnodominerade serviceyrken och förbättrar sysselsättningen. Samtidigt förbättrar vi egenföretagarnas möjligheter och motverkar grå ekonomi.

6. Nya arbetsplatser till små- och medelstora företag med lokala avtal.

Det är i de små och medelstora företagen som nya arbetsplatser skapas. Genom att tillåta lokala avtal i större utsträckning gör vi det lättare för mindre företag att anställa.

7. Vi vill ha ett nationellt program för välmående i arbete.

Vår ekonomi förlorar årligen upp till 25 miljarder euro pga. sjukpensioner, sjukfrånvaro, sjuknärvaro och arbetsolycksfall. Bättre arbetshälsa skulle spara samhället miljarder samtidigt som det förbättrar individens livskvalitet. Särskilt bör vi främja mental hälsa genom att förbättra arbetsvälmående och rehabilitering redan hos unga.

8. Höj inkomstgränserna för studiestödet.

Regeringen skär i studiestödet, men förbjuder samtidigt studerande att försörja sig utan sanktioner. Årligen används ett stort antal arbetstimmar till studiestödets återbetalningsbyråkrati. Arbetserfarenhet underlättar i sin tur den nyutexaminerades övergång till arbetslivet, och de dynamiska effekterna av åtgärden förbättrar landets ekonomi.

9. Slopa behovsprövningen av utländsk arbetskraft.

När de som idag är i arbetslivet går i pension behöver Finland nya arbetstagare. Allas arbetsinsats är viktig, och en potentiell arbetstagares nationalitet ska inte ha betydelse. Avskaffandet av behovsprövningen möjliggör anställning till branscher som idag lider av brist på kunnig arbetskraft.

10. Avskaffa de praktiska hindren för att asylsökande ska få ta emot arbete.

De långa väntetiderna är bara en del av problemet. Det är också ytterst svårt att öppna ett bankkonto som ju är en förutsättning för att kunna betala ut lön för ett jobb. Därför är det ytterst viktigt att underlätta processen för asylsökande att få personbevis.

**SVENSKA
RIKSDAGSGRUPPEN**

